

LAISVE

Paimtas Kijevas ir Poltava

I rytus nuo Kijevo dar didesnio masto kautynės, kaip prie Baltstogės. Prie Leningrado tikras pragaras

Vyriausioji Fiurerio būstinė. IX. 19. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Vykstant šiandien praneštiems apsupimo veiksmams, buvo pulta Ukrainos sostinė Kijevas. Po drąsau prasilažimo pro stipriai įtvirtintas pozicijas vakariname Dniepro krante mūsu kariuomenė išsiveržė į miestą. Šiandien priešpiet virš citadelės suplevėsavo Reicho karinė vėliava.

Vyriausioji Fiurerio būstinė. IX. 19. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Vokiečių kariuomenė, kurį persikėlusi prie Kremenčugo per Dnieprą, puolė taip pat į Šiaurės rytus, paėmė Poltavą, už 120 kilometrų į pietų vakarus nuo Charkovo.

BERLIN. IX. 19. Dėl šios dienos vyriausiosios kariuomenės vadovybės pranešimo DNB iš karinių sluoksnių papildomai patyrė:

Sios dienos specifiniai pranešimas apie nepaprastą laimėjimą, kuris yra reikšmingas vokiečių veiksmų planavimo ir pravedimo į rytus nuo Kijevo atžvilgiu,

atidengia iki šiol vokiečių vadovybės rūpestingai saugotą paslapčių.

Reikšmė veiksmų, kurie vyksta

srityje tarp Dniepro žemupio ir Desnos, šiandien dar neįvertinama. Bet galima konstatuoti, kad yra sudarytas vokiečių žiedas aplink keturias sovietų armijas, kurių visišku sunaikinimu galima pasitikėti. Rugpjūčio pradžioje pradėtu veiksmu pradžia panaši į mūšį prie Baltstogės liepos pradžioje, tik yra toks skirtumas, kad tiek erdvės, tiek laiko atžvilgiu dabartinės kovos yra dar didesnio masto.

Vokiečių veiksmai į rytus nuo Kijevo, kurie truko maždaug keturias savaites, aiškiai jrode, kad vokiečių karinių pajėgų noras pulti ir puolamoji giliai taip pat nepalaužta, kaip ir pirmomis karo dienomis. Šiuo metu yra šitokie: 1. Visiškas apsupimas Kijevo, 2. Numatomas keturių Budiono kariuomenės armijų sunaikinimas, 3. Esminis fronto sutrumpinimas tarp generalinių feldmaršalų von Rundstedto ir von Bocko kariuomenė. Galimas daktas, kad iš šio naujo didelio laimėjimo, kuriame taip pat lemiamai dalyvavo generalinio feldmaršalo Kesselringo ir generolo pulkininko Loehro oro laivynas, išsvystys lemiamos vokiečių karinių pajėgų operacijos, o jau smarkiai susilpnintiems sovietams gintis vargu ar bus įveikiamas uždavinys.

BERLIN. IX. 19. Kaip viena vokiečių divizija po sunkių kovų prie Leningrado įtvirtinimui ruože

prasiveržė į priešakinį mūšio lauką ir kaip naikino įtvirtinimą po įtvirtinimo, aprašoma DNB gautame pranešime. Tai buvo įtvirtinimai, rašoma šiame pranešime, su dvieju trijų metru storumo betoninėmis sienomis ir judomais šarvuotais bokšteliais, kurie priminė Maginot, Metaxo ir Stalino linijas.

Vyksta milžiniškas materialinis mūšis, pasakoja kovos dalyvis toliau. Griaudžia šimtai patrankų. Visi kalibrai susijungia į duslų griausmą. Tikras pragaras esantiems įtvirtinimuoose.

Smūgis seka smūgi, šūvis — šūvi. Iš vokiečių patrankų vamzdžių švilia granata po granatos ir sukelia milžiniškus detonavimus. Iš šių pragarų išmaišo kovos léktuvų motorų užimas. Užia grandis paskui grandi, eskadrilė paskui eskadrilę. Numetamos bombos, o po sekundės sudrebina orą nežmoniškas trenksmas. Milžiniškais juodais fontanais skrenda į orą cementinės ir geležinės dalys. Iš dienos pabaigą šiame vienos divizijos ruože buvo sunaikinta 50 įtvirtinimų.

Generalinis komisaras Kaune priėmė Šiaurinės Lietuvos ūkininkų atstovus

Prieš keletą dienų generalinis komisaras drauge su savo bendradarbių štabu priėmė Šiaurinės Lietuvos ūkininkų atstovus. Po trumpo pasveikinimo ūkininkų atstovai kreipėsi į generalinį komisarą trumpomis kalbomis, kurios savo valsčių gyventojų vardu pasveikino jį, o jo asmenye ir visą vokiečių tautą bei jos vadą Adolfą Hitlerį. Jie pareiškė jam padékā, kad Fiureris ir jo kareivai išvadavo Lietuvos gyventojus iš raudonojo teroro.

„Mes, Lietuvos ūkininkai, — taip pareiškė vienas atstovas, — drauge su Vokietijos ūkininkais atiduosime visą savo derlių, kurį pelnėme savo prakaitu, Vokietijos Reicho Fiureriui, kad būtų greičiau laimėta Europos kova dėl laisvės. Mes žinome savo pareigą ir vykdysime ją iki galo.

„Mes norime būti verti pasitikėjimo, — taip pasakė kitas ūkininkų atstovas, — kurį mums parodė Fiureris ir jo tauta. Mes, Lietuvos ūkininkai, esame pasiryžę atiduoti savo gaminius teisingam reikalui, būtent — kovai prieš kruvinajį bolševizmo terorą ir masoniškąjai plutokratiją.

Tretysis priėmimė dalyvavęs ūkininkas pareiškė: „Mes tikimės ir norime viena, — kad ko greičiausiai pavyktų įgyvendinti Fiurerio pasistatytais tikslais ir kad būtų sukurta laisva ir laiminga Europa.

Generalinis komisaras palėkojo Lietuvos ūkininkų atstovams už jų nuoširdžius ir įtikėtinus užtikrinimus ir savo kalboje pabrėžė, kad didžiausia reikšmė visų tautų gyvenimė visuomet tenkanti ūkininkams. Jie esas tas elementas, kuris visa savo prigimtimi sudarė didžiausią priešingumą žydiškai bolševikiškai grobimo ir masių pavergimo sistemai. Kova, kuria Fiureris ir jo kariuomenė šiuo metu sėkmingai veda prieš bolševizmą, yra taip pat kova už teisę ir tvarką — prieš neteisėtumą ir tironiją, už žmogaus asmens laisvę ir garbę — prieš pavergimą ir nedorovę. Lietuvos ūkininkai taip pat gali ir turi dalyvauti šioje kovoje, rūpindamiesi, kad raudonojo teroro suardytasis žemės ūkis vėl atgytu ir išsijungtų į bendrą Europos ūkio darbą.

Toliau generalinis komisaras pabrėžė, kad jis pats esas kilięs iš ūkininkų tarpo ir todėl ypatingai gerai suprantas ūkininkų rūpesčius.

Jis visuomet esas pasiruošę priimti ūkininkus, jei jie norėjam pareikšti kokius nors savo norus. Jis pasakė: „Ūkininkai, tegu šios durys visuomet bus jums atviros. Atekite su savo rūpesčiais, manyje visuomet rasisite savo drauga“.

Po generalinis komisaras pakvietė delegaciją pietų. Ta proga jis ir jo bendradarbiai asmeniškai susipažino su atskirais delegacijos dalyviais.

Apsuptos ir naikinamos 4 sovietų armijos

Naujas milžiniškas apsupimo mūšis į rytus nuo Kijevo. Paimta nelaisvė daugiau kaip 1.800.000 sovietų karių, apie tiek pat užmušta. Beviltiški bolševiku puolimai atremti.

Vyriausioji Fiurerio būstinė. IX. 19. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Koncentrinės puolamosios generolo feldmaršalo von Rundstedto ir generolo feldmaršalo von Bocko kariuomenės grupės operacijos jau privėdė, kaip speciali komunikatu buvo pranešta, prie naujo, milžiniško apsupimo mūšio. Prie Gomelio įvykusio mūšio pabaigoje stiprios karinės pajėgos pasistumėjo prie Desnos aukštupio ir žemupio, siekdamos atkakliose kovose persikelti per tą upę. Iš čia vyko toliau puolimas į pietus, kad tuo būdu būtų susteikta parama vienai karinių pajėgų grupei, kuri sunkiau-

siomis sąlygomis 120 kilometrų pločiu persikėlė per Dnieprą abiejose Kremenčugo pusėse ir vykdė puolimą Šiaurės link.

Nuo rugsėjo 13 d. šios karinės pajėgos yra susijungios už 200 kilometrų į rytus nuo Kijevo. Tuo būdu apsupimo žiede atsidūrė apie keturios sovietų armijas. Jų naikinimas vyksta pilnu tempu.

Prie šių puikių karo veiksmų labai prisideda generolo pulkininko Loehro ir generolo feldmaršalo Kesselringo vadovaujančios karinės oro pajėgos.

Naktį į rugsėjo 19 d. kovos

prie Anglijos rytinio pakraščio kovos léktuvai bombardavo įvairius svarbius karinius įrengimus.

Vakar popiet priešo oro pajėgoms mėginant iškristi į Olandiją ir į okupuotasias sritis prie Lamanšo, naikintuvai, zenitinė artilerija ir minogaudžiai numušė 20 britų léktuvų, jų tarpe keturis bombonešius. Nei dieną, nei naktį priešas nebuvo iškridęs į Reicho teritoriją.

Ligi šiol paimtų į nelaisvę sovietų karių skaičius prasoko 1,8 milijono vyru. Užmuštu sovietų karių skaičius, kaip rodo patyrimas yra mažiausia tokas pat,

o galimas dalykas — dar didesnis. Turėdama tai prieš akis, prieš propaganda šiuos neginkčiamus vokiečių laimėjimus stengiasi susilpninti tuo, kad ji išrandą vokiečių nuostolius vien tik užmuštais 1,5 — 2 milijonu vyru. Iš tikrujų mūsų nuostolių, kurie tiksliai nustatyti nuo 1941 m. birželio 22 d. iki rugpjūčio 31 d. laikotarpiui, sausumos kariuomenėje yra: (iskaitant ir SS dalis) 84.354 užmušti, 292.690 sužieštų ir 18.921 dingęs. Karinės vokiečių oro pajėgos Rytų žygyje iki rugpjūčio 31 d. neteko tik dalies mūsų mėnesinės produkcijos, t. y. 725 léktuvų.

BERLIN. IX. 19. Pietiniam Rytų fronto ruože kovos ir toliau vyksa sėkmingai. Per kovas rugsėjo 17 d. vienos vokiečių pėstininkų divizijos dalys, sunkiai kovodamos namuose, užėmė didesnę vietovę ir užkirto svarbią geležinkelio liniją.

Kaimyninė divizija forsavo perėjimą per vieną upę. Pakartotiniai puolimai sovietai mėgino išveržti į vokiečių sustiprintą tiltą.

Visi bolševiku puolimai buvo atmušti, padarant jiems didelių nuostolių, ir tas sustiprintas tiltas buvo dar padidintas. Kiti vokiečių kariuomenės dalinių vienetai staiga puolė sunkvežimiais atvežtus sovietų kariuomenės dalinius, kurie čia buvo sunaikinti. Po trumpos smarkios kovos buvo sunaikinti žygiai sovietų dalinių.

Rugsėjo 17 d. būvyje šiame pietinio fronto ruože į vokiečių rankas pateko iš viso 2.344 belaisviai ir buvo sunaikinta daug sovietų tankų ir patrankų. Taip pat sovietai neteko 350 sunkvežimių ir kelių léktuvų.

BERLIN. IX. 19. Kovodami prieš Leningrado įtvirtinimų linijas, vokiečių kariuomenės daliniai rugsėjo 18 d. padarė tolesnę pažangą. Vokiečių pėstininkai paėmė vienos divizijos ruože didesnę vietovę, sudarydami ryšį su gretimaisiais junginiais. Sovietų priešpuoliai buvo su dideliais jiems nuostoliais atmušti.

Adm. Raeder Rygoj

Šeikač mėgino sulaikti vokiečių kariuomenės dalinių veržimasi pirmyn.

Tačiau visur sovietų priešinėsis buvo palaužtas ir paskiri sovietų dalinių buvo visiškai sunaikinti. Vienas vokiečių tankų junginys kovų metu išsiveržė į atsitrukiančių sovietų vorų sparną. Tos sovietų voros buvo sumuštos, padarant bolševikams didelių nuostolių užmuštais ir sužeistais. Per abi dienas į vokiečių rankas pateko 5.500 belaisvių. Be to, buvo sunaikinta arba paimta daug sovietų tankų ir patrankų. Taip pat sovietai neteko 350 sunkvežimių ir kelių léktuvų.

BERLIN. IX. 19. Kovodami prieš Leningrado įtvirtinimų linijas, vokiečių kariuomenės daliniai rugsėjo 18 d. padarė tolesnę pažangą. Vokiečių pėstininkai paėmė vienos divizijos ruože didesnę vietovę, sudarydami ryšį su gretimaisiais junginiais. Sovietų priešpuoliai buvo su dideliais jiems nuostoliais atmušti.

Did. adm. Raeder, vyr. vokiečių karių laivyno vadasis, kaip praneša „DZ im Ostland“, rugsėjo 18 d. atvyko inspekcijas. Ryga.

Kijevas ir Poltava

Kijevas — seniausias Rusijos miestas, Ukrainos sostinė, turis apie pusę mil. gyvenoj. Jau IX amžiuje Kijevas buvo didžiųjų Rusijos kunigaikštų sostinė, po to tapo į Rusijos dvasinio gyvenimo centrą. Kijevas — reikšmingas geležinkelis ir laivų susisiekimo mazgas; pramonės sritys vyrauja cukraus gamyba, o prekyboje prasikiliajava, medžiu ir gyvuliais. 1320 m. Kijevas buvo užėmę ir prisijungę į užvalgą, 1918 m. kovo mén. vokiečiai.

Poltava — taip pat geležinkelis, mazgas, daugiau kaip 90.000 gy-

Beviltiškais puolimais bol-

Leningrado gynimas -- nusikaltimas

Vokiečių spauda aštriai plaka bolševiku nežmoniškuma

BERLIN. IX. 19. Vokiečių spauda Leningrado gynimosi tarybos atsišaukimą, raginantį gintis iki paskutiniųjų, apibūdino, kaip raginimą nusizudyti. Ginti miesta taip, kaip niekad istorijoje nebuvu joks miestas ginamas. „Volksicher Beobachter“ laiko kariniu atžvilgiu betiksliu ir pareiškia, jog,

atsižvelgiant į nepaprastą žmonių susigrūdymą Lenigrade, šio miesto gynimas virsta nusikaltimu,

kuris nustebia, ir buvusį beprasmišką Varšuvos gynimą. Toliau laikraštis rašo: „Stalinas ir jo gauja čia pasireiškia ypatingai drastišku būdu prieš visa pasauly, parodo, kas jie iš tikrujų yra — šaltakraujai masiniai žudytai, kuriems yra visiškai abejingas milijonų moterų ir vaikų likimas. Kaiems rūpi jų žalingą viešpatavimą prateisti dar bent keletai dienų ar keletai savaičių. Gryna žmonių žiūrint,

reikia tikėtis, kad Leningrado gyventojai parodys tiek išminties ir ryžtingumo, suvaldys gynimosi tarybos bendrus ir privers miestą atiduoti“.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ nurodo, kad Leningrade gyvena trys milijonai žmonių ir rašo, jog esanti nesveiko proto mintis tokiam likimui, besiartinančios žemės akivaizdoje, išstatyti milijonus gyventojų. Ši mintis, tačiau, visiškai atitinka bolševikų galvosena. Pasak laikraščio, esą gerai, jog apie tą nusikaltimą bolševikai patys pranešę tokiai alškiai žodžiais. Todėl dėl klausimo, kas bus atsakingas, nebėra jokio abejimo.

„Berliner Lokal-Anzeiger“ rašo: „Ka reiškia laukiniams Stalino norui viską pačiam nail“ tris mi-

lijonus žmonių, jų tarpe šimta tūkstančių darbininkų, leisti išnaliuki, jei tai patarnaus bolševikų karo vedybui. Kaip paprastai, taip iš kartą Kremlis mėgins tą mirties sprendimą Leningradui nustelbtį šmeižtiškų skundų daina. Tačiau sovietai patys atspausdinio degandžiu griuvėsių šukį. Jis ivyks, ir jiems bus tai tinkamu laiku priiminta“.

Jau ir anglai regi katastrofišką sovietų padėtį

Aliarminiai balsai spaudoje. Vokiečiai galės kovoti ir žiemą

MADRIDAS. IX. 19. Laikraščio „ABC“ korespondentas praneša iš Londono, kad

britų spaudoje alškiai jaučiamai aliamuojančiu balsu dėl Sovietų Sajungos padėties.

Laikraštyje „Evening Standard“ rašoma, kad dabartinio Rytų žygio jokiui būdu negalima palyginti su Napoleono žygium, nes maža tesa panašumo tarp anio žygio ir to, kas dabar vyksta Sovietu Sajungoje. Napoleonas rusų kariuomenę, kuri prieš jo kariuomenę atsiraukė, palikė nepaliesta tuo metu, kai jis žygiavo į Maskvą. Tada jis pasitraukė nuo Maskvos, norėdamas iškisti į kara Ispanijoje. Be to, sniegas tada buvusi nenugalima kliūtis, tuo tarpu kai

Šandien nėra jokio pagrindo manyti, kad vokiečiai žemos metu negalėtų toliau kovoti.

Sovietų pramonės pajégumas dėl vokiečių puolimui pasidares labai ribotas. Tuo būdu sovietai negalėtų papildyti savo nustotu karo medžiagų, tuo tarpu kai vokiečiai kaip pramonė pasileka nepaliesta. Ivy-

kai Sovie u Sajungoje esą dar vienas irodymas milžiniško Vokietijos stiprumo.

„Daily Herald“ rašo, kad padėties Rusijoje esanti tamši ir vokiečių armijos nuo pat savo puolimo pradžios nėra dar nė karto patyrus' žymaus sumušimo. Šiauriniam fronte ir plesiniam fronte grėsmė esanti tiesioginė ir labai pavojinga. Laikraštis pareiškia, kad Sovietų Sajungos žlugimas būtų dar didesnė nelaimė kaip Prancūzijos žlugimas.

TAI VIS BOLSEVIKU AUKOS

STANISLAU. IX. 19. Stanislavo apygardos teismas, bolševikams pasitraukus, kieme ir sode atrado tris masinius kapus, kuriuose buvo palaidotos bolševikų aukos. Kiti kapai buvo atrasti mieste ir jo apylinkėse. Pasičių kaimo buvo masinių kapai su 200 lavonu. Pasičos kaimas — trys dideli kapai, kuriuose bolševikai birželio mėnesį buvo užkase daug, prieš tai žiauriai kankintų, žmonių. Nuo mėginių lavonu atpažinti teko atsisakyti, kadangi bolševikai juos buvo nepaprastai sužaloję.

IS TOKIO ISVYKO SOVIETU AMBASADORIAUS ŠEIMA

TOKIO. IX. 19. Sovietu ambasadorius Tokio Sme'anino žmona ir kitos sovietų diplomatinių atstovų Japonijoje žmonės ir vaikai šandien, kaip Domei iš Tsurugos praneša, neskelbiamu laivu išvyko į Japonijos į Vladivostoką.

JAPONIJAI GRESIA INFILACIJA

TOKIO. IX. 19. Vienintelis galinis keliais išvengti infliacijai, kuri gresia japonų karo ūkio struktūrai, tai testi politika, kuri yra pagrį-

sta paskirtas aukštėsniosios karo mokyklos viršininku. 1940 metais jis buvo paskirtas rumunų vyriausiojo štabo viršininku.

Rugsėjo 17 d., jo mirties die-

nią, jis buvo pakeltas į divizijos generolus.

Būdamas vyriausiojo štabo viršininku Joanicius perorganizavo rumunų armija, bendradarbiaudamas su vokiečių karine misija. Karo su Sovietu Sajungo pradžioje jis buvo pageltas į armijos generolus ir paskirtas didžiojo rumunų armijos vyriausiojo štabo viršininku. Už savo puikiai pareikštus karinius gabenimus Joanicius buvo apdovanotas aukštalaikais rumunu ir vokiečių ordinais.

TANGERAS. IX. 19. Alžyro karo teismas už valstybės išdavimą du prancūzus nuteisė mirties bausme. Teismo sprendimas jtu išvykdytas.

koridoriuje vaikšiodami prižiūrėtojai. Vladas atsišėda greta Petro sudarinėti žodžių ir sakinių iš raidžių, kurias Petras priimdamas tuojuo pa-

sako Vladui. Tokiu būdu daug patogiau priimi-

ti „moržés“ abicėle stuksenamus į sieną pra-

nešimus. Telegrafovi daug lengviau, bet pri-

iminėti — gan sunku, nes reikia geros klausos ir nepaprasto atidumo ausimi gaudi garsus ir

iš jų daryti žodžius.

— Tak — tak, tak — tak, tak! — atsi-

liepė Petras kaire ranka muštuku stuksendamas į sieną, nes jis daugiau prates dirbtį iš kairės.

— Klausykite, — praneša šimtas keturiades-

šimt ketvirtuoju. — Šiąnakt į penktą skyrių at-

vedė žmogų iš laisvės. Jis pranešė: Graikai jau

baigiami mušti Kipro salą anglai evakuoj.

Paskandinta daug laivų. Suezas smarkiai bom-

barduojamasis. Tobruke smarkios kautynės.

Irake sukilimas. Latvijoje susirėmimas dėl Ul-

manio žuvimo. Labai daug aukų iš vienos ir

kitos pusės. Vilniuje vienas mūsų puskarininkis, peršovę gen. Vitkauską. Gen. Žemaitis ne-

žinia kur dingo. Bolševikai smarkiai stiprina

Vokietijos pasienį ir traukia ten daug kariuomenės.

Mūsų ūkininkus apkrovė didelėmis py-

liavomis ir negalinčius ištęseti — sodina į kalė-

jimą. Viskas. Kas pas jus naujo?

— Ačiu. Apsvarstysime, naujinės vėliau

pranešime, — atsakė Petras muštuku.

Simanskis keliasi į eina prie „parašės“. Nors

jis pasikalbėjimo metu miegojo, bet viską girdėjo.

Lietuviškai kalbėti jis nemoka, bet kalbos turinį gerai supranta. Lyg miegodamas, jis la-

bai atidžiai klausėsi. Kickviena, kad ir men-

kiausia, žinutė iš laisvės mums visiems labai

brangi, todėl labai atidžiai klausome nepralei-

dami nė vieno žodelio.

(B. d.)

Griežtos priemonės saugumui Paryžiuje palaikyti

PARYŽIUS. IX. 19. Visoje spaudoje paskelbtas Paryžiaus komendantu potvarkis Senos departamento gyventojams prancūzams ir Paryžiaus miestui, kuriuo

nuo rugsėjo 20 d. iki rugsėjo 23 d. draudžiama išeiti iš namų nuo 21 iki 5 val.

Visi restoranai, teatrai, lengvojo žanro teatrai ir visos kitos pramogų vietas turi būti 20 val. uždarystos. Visi leidimai valkščio naikintuvėliais išskelbiami negaliojančiais. Asme-

nys kurie dėl tarnybos turi valkščioti naiktimis, gaus leidimus, kiekvieną atskirą atsikimą ištyrus. Vokiečių kariniai patrullai saugos, kad tie potvarkiai būtu vykdomi.

Tuo pat metu Paryžiaus spauda skelbia pirmoje vietoje kariniuomenės vadu Prancūzijoje atsišaukimą į okupuotos srities gyventojus.

Jame konstatuojama, kad, nežiūrint ligšioliniu išpėjimui ir priemoniui, Paryžiuje tebebasikartoja pašvenčių baileškų vokiečių kariuomenės narių užpuolimui. Pripažiama, kad didelė gyventojų dauguma supranta savo prievoles remti okupacinių valdžios organų pastangas pačiu ramybė ir tvarką. „Talcau-

gyventojų tarpe, pareiškiamai tollai atsišaukime, esama ap-

mokamų Vokietijai priešingų valstybių agentų,

nusikalstamu komunistinių elementų, kurie nori seti nesantaičiai tarp okupacinių valdžios ir prancūzų gyventojų ir kuriems visai nerūpi tokio elgesio pasekmės vienems gyventojams. Aš nenoriu daugiau leisi statyti į pavojų vokiečių kareivių gyvybę iš tokiu žudikų pusės ir

vykdymas šią savo prievoles, nebesusilalkysiu nuo pačių griežiausiu premoniui.

Nuo jūsų, prancūzai, priklauso, ar aš šias priemones turėsiu dar išplėsti, ar nuo jų aš sisakyti“.

Žuvo Rumunų armijos vyr. štabo viršininkas

BUKARESTAS. IX. 19. Kaip praneša rumunų telegramų agentūra, rugsėjo 17 d. garbės laukė krito didžiojo rumunų armijos vyriausiojo štabo viršininkas generolas Joanicius. Ketvirtadienį žuvusio generolo palaičių buvo lėktuvu atgabentai į Bukareštą. Generolas Joanicius buvo pašarvotas rumunų vyriausiojo štabo rūmuose. Šandien, penktadienį, jis laidojamas.

Rytų fronte žuves didžiojo rumunų armijos vyriausiojo štabo viršininkas generolas Joanicius éjo 51 metus amžiaus. Jis gimė 1890 metų vasario 2 d. Karlinius mokslus jis éjo Jasuosse, o vėliau Buka-resto artilerijos mokykloje. Po dalyvavimo 1913—1914 ir 1916 metų žygiuose, 1919 metais jis buvo paskirtas artilerijos ir pionierių mokyklos viršininku. Baigęs kai kuriuos aukštėsniosios karo mokyklos kursus, 1939 metais Joanicius buvo pakeltas į brigados generolus

ir paskirtas aukštėsniosios karo mokyklos viršininku. 1940 metais jis buvo paskirtas rumunų vyriausiojo štabo viršininku.

Rugsėjo 17 d., jo mirties die-

nią, jis buvo pakeltas į divizi-

jos generolus.

Būdamas vyriausiojo štabo viršininku Joanicius perorganizavo ru-

munų armija, bendradarbiaudamas su vokiečių karine misija. Karo su

Sovietu Sajungo pradžioje jis bu-

vo pageltas į armijos generolus ir

paskirtas didžiojo rumunų armijos vyriausiojo štabo viršininku. Už

savo puikiai pareikštus karinius ga-

bumus Joanicius buvo apdovanotas aukštalaikais rumunu ir vokiečių or-

diniais.

TOKIO. IX. 19. Alžyro karo

teismas už valstybės išdavimą du

prancūzus nuteisė mirties bausme.

Teismo sprendimas jtu išvykdytas.

Pulkininkas J. Petruitis

**Kaip jie
mus sušaudė**

25

Septintas kalnys A. Dublė, taip pat neaiškios tautybės, kilmės ir profesijos. Jis, palyginti, silpnai kalbėjo lietuviškai, gerai rusiškai ir sakėsi daugiau kalbų mokas. Kuo jis buvo kaltinamas — mes nežinojome. Tik vėliau ir jis liko nubaustas administraciniu teismo pagal 58 str.

Sédėjo dar du Vilniaus krašto lenkai: Simanskis ir Lovčinovskis. Pirmasis už tai, kad lenkų policijoj tarnavęs, buvo kaltinamas pagal 58 str., kaip kontrrevoliucininkas ir antrasis — krautuvininkas iš Prozorokų — kalt

Quisling-Grabstätte geschändet

Oslo, 19. September.

Die Osloer Presse bringt in grosser Aufmachung die Nachricht, dass die Grabstätte der Familie Quisling von unbekannten Tätern geschändet worden ist. Auf einem der Gräber wurde eine Tafel mit der Anschrift: „Abfälle hier ablegen“ angebracht. Die Blätter wenden sich mit Abscheu gegen diese Verunglimpfung der Grabstätter, in der kürzlich erst die Mutter Quislings beigesetzt wurde und in der auch Probst Quisling, der Vater des Führers der Nasjonal Samling, ruht. Aftenposten schreibt, dieses ungewöhnliche Ereignis muss alle Norweger zum Nachdenken bringen. „Wir sind auf eine Entwicklungslinie geraten, der wir nicht länger folgen können, wenn nicht die norwegische Volksseele dauern soll.“

Glanzvolle Aufführung der „Fledermaus“ in Paris

Paris, 19. September.

Das deutsche Opernhaus Berlin unter Leitung von Generalintendant Rohde erzielte gestern in der Pariser Oper mit einer vom gesamten Berliner Personal und mit dem eigenen Bühnenapparat durchgeführten glanzvollen Aufführung der „Fledermaus“ von Johann Strauss einen grossen Erfolg. Der Aufführung wohnten der deutsche Militärbefehlshaber in Frankreich, General von Stülpnagel, die Gattin des deutschen Botschafters, Frau Abetz, der deutsche Gesandte Schleier, ferner der Bevollmächtigte der französischen Regierung im besetzten Gebiet, Botschafter De Brignon, Staatssekretär Benoist-Mechin und zahlreiche andere hohe deutsche und französische Persönlichkeiten bei.

Vier sowjetische Armeen vor der Vernichtung

200 Kilometer ostwärts Kiew hat sich der Ring um sie geschlossen

AUS DEM FÜHRERHAUPTQUARTIER, 19. SEPTEMBER.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Die konzentrischen Angriffsoperationen der Heeresgruppen des Generalfeldmarschalls von Rundstedt und des Generalfeldmarschals von Bock haben nunmehr zu einer neuen gewaltigen Umfassungsschlacht geführt. Im Anschluss an die Schlacht bei Gomel waren starke Kräfte gegen den Ober- und Unterlauf der Desna vorgestossen, um in hartnäckigen Kämpfen den Uebergang über den Fluss zu erzwingen. Von hier aus wurde der Angriff nach Süden fortgesetzt, um einer Kräftegruppe die Hand zu reichen, die den Dnepr beiderseits Krementschug unter schwierigsten Verhältnissen in 120 Kilometer breite überwunden hatte und zum Angriff nach Norden angesetzt war. Seit dem 13. September ist die Vereinigung dieser Kräfte 200 Kilometer ostwärts Kiew vollzogen. Um 4 sowjetische Armeen ist damit der Ring geschlossen. Ihre Vernichtung ist in vollem Zuge. An dem glänzenden Verlauf dieser Operation haben die Luftflotten des Generalobersten Lohr und des Generalfeldmarschalls Kesselring grossen Anteil.

Die bisherigen Verluste der Sowjet-Wehrmacht an Gefangenen haben die Zahl von 1.8 Millionen überschritten. Die Zahl ihrer Toten ist erfahrungsgemäss mindestens ebenso hoch, wahrscheinlich höher. Demgegenüber versucht die feindliche Propaganda die Wirkung dieser deutschen Erfolge, die sie nicht mehr abstreiten kann, dadurch abzuschwächen, dass sie deutsche Verluste allein an Toten in der Höhe von 1.5 bis 2 Millionen Mann erfindet. Tatsächlich betragen unsere Verluste nach genauer Feststellung für die Zeit vom 22. Juni bis 31. August 1941 beim Heer: (einschliesslich Waffen-SS) 84.354 Tote, 292.690 Verwundete, 18.921 Vermisste. Bei der Luftwaffe: 1.542 Tote, 3.980 Verwundete, 1.378 Vermisste. Die deutsche Luftwaffe verlor im Ostfeldzug bis zum 31. August nur einen Teil unserer Monatsproduktion, nämlich 725 Flugzeuge.

Kiew und Poltawa genommen

AUS DEM FÜHRERHAUPTQUARTIER, 19. SEPTEMBER.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Im Zuge der heute bekanntgegebenen

Umfassungsoperationen wurde auch der Angriff gegen die ukrainische Hauptstadt Kiew eingeleitet. Nach kühnem Durchbruch durch die stark ausgebauten Befestigungen auf dem Westufer des Dnepr sind unsere Truppen in die Stadt eingedrungen. Auf der Zitadelle steht seit heute vormittag die Reichskriegsflagge.

Deutsche Truppen, die nach dem Übergang über den Dnepr bei Krementschug den Angriff auch nach Nordosten fortsetzen, haben Poltawa, 120 Km. südwestlich Charkow, genommen.

Britischer Rundfunk sucht Mörder für Antonescu

Madrid, 19. September.

Die Zeitung „Madrid“ schreibt unter dem Titel „Mörder gesucht“: „Der britische Rundfunk hat neuerdings eine unerhörte Aufgabe übernommen. Er beglückwünscht den Attentäter Deata und Pierre Lavas in Frankreich und sucht in Rumänien Mörder für Antonescu. Es ist das erste Mal, dass ein zivilisierter Staat öffentlich Mörder dingt und seinen Beifall aussert, wenn das Verbrechen geschehen ist. England hat sich niemals Gewissensbisse gemacht, Verbrecher in Schutz zu nehmen. Man hat schon viel von der dunklen Tätigkeit des Intelligence Service erlebt: Brandstiftungen, Eisenbahnsabotage, Organisation von Streiks und Aufruhr, doch niemals noch ist England soweit gegangen, öffentlich Verbrecher aufzufordern und zu loben.“

In welchem Lichte stehen heute die Todesfälle von Ministern in Ägypten und Griechenland und anderen Persönlichkeiten, die genau dann vom Tode ereilt wurden, wenn ihre Einstellung nicht mehr der britischen Politik entsprach. Die Aufforderung zu Verbrechen stellt ein klares Zeugnis

der Hoffnunglosigkeit dar, ein unwilliges Bekennen der Machtlosigkeit. Wenn eine Nation, die immer sorgsam darauf bedacht war, ihr moralisches Gesicht zu wahren, so den Respekt vor der Weltmoral verliert, dann muss es schlecht um sie bestellt sein.“

25.950 Letten während der Bolschewistenherrschaft verschwunden

Riga, 19. September.

Nach Feststellungen des lettischen Roten Kreuzes stellt sich bisher die Zahl der während der Bolschewistenherrschaft in Lettland verschleppten, verhafteten und umgebrachten Personen auf 25.950, davon 16.237 Männer, 5.950 Frauen und 3.315 Kinder bis zu 16 Jahren. Nur 351 Personen konnten wieder aufgefunden werden. Da fortwährend noch weitere Feststellungen gemacht werden, schätzt man die Endzahl der Opfer auf das doppelte der bisher ermittelten Zahl.

Posener Sondergerichtsurteile

Posen, 19. September.

Nach einer Mitteilung des Generalstaatsanwalts des Reichsgaues Warthe-land sind die Todesurteile, die das Sondergericht in Posen nach mehrtägiger Verhandlung kürzlich gegen die Begleitmannschaft des Oboenker Verschleppenzuges gefällt hat, vollstreckt worden. Damit haben Straftaten, die in diesem Ausmass im modernen Rechtsleben bisher unbekannt sind, eine gerechte Sühne gefunden.

Das ruhmvolle „Horts Wessel“ Geschwader

Berlin, 19. September.

Das Zerstörer-Geschwader „Horst Wessel“ zu dem die S.A. durch ihr Geburtstagsgeschenk an den Führer den Grundstock legte, hat — wie DNB von militärischer Seite erfährt, unter Führung seines Kommodore, des Ritterkreuzträgers Oberstleutnant Schalk, im Osten bisher mehr als 1000 bolschewistische Flugzeuge vernichtet. Bis zum 16. September flog das Geschwader 2490 Tiefangriffe und zerstörte dabei 750 Sowjetflugzeuge am Boden. Weitere 256 bolschewistische Flugzeuge wurden im Luftkampfe zum Absturz gebracht. Darauf hinaus war das Geschwader auch im Einsatz gegen Erdziele sehr erfolgreich. Es wurden von ihm in der angegebenen Zeit 63 Panzer, 75 Geschütze, 150 Lokomotiven und 1480 Fahrzeuge aller Art vernichtet, sowie 68 Batterien der Sowjets ausser Gefecht gesetzt.

Zahlen von eindrucksvoller Grösse

Die gewaltigen Leistungen der Transportstaffeln der Luftwaffe

Die Transportstaffeln der deutschen Luftwaffe vollbrachten an allen Teilen der Ostfront hervorragende Leistungen. Eine deutsche Transportstaffel flog seit Beginn des Ostfeldzuges ohne Flugzeug- und Personalverluste 800.000 Kilometer in 4.000 Flugstunden. Die Staffel beförderte 12.000 Personen und 5 Millionen Kilogramm Lasten. Darunter 2500 Post-säcke und 3.600.000 kg Bombenlasten. Benzin, Munition, Verpflegung und ein-

satzwichtiges Gerät. Ein anderer Verband beförderte in 4.312 Flügen auf einer Strecke von 1.740.081 Kilometer — die rund vierzig Flügen um den Erdball entspricht — 15.000 Soldaten und 2.696.900 kg Kriegsmaterial. Eine dritte Transportstaffel bewältigte in 1.975 Flügen auf einer Flugstrecke von 1.740.268 Kilometer den Transport von 10.000 Soldaten und 3.012.000 Kilogramm Kriegsmaterial aller Art.

Heute Saisoneröffnung im Kauener Theater

Mit Wagners „Tannhäuser“ beginnt der Reigen riesener Opern/Auch Operettenvorführungen vorgesehen

Uns wird geschrieben:

Bereits vor einiger Zeit begann das Kauener Oper-, Drama- und Balletttheater seine Vorbereitungen zur kommenden Saison, die heute am 20. September, eröffnet werden soll. Die Saisoneröffnung wird deswegen etwas später begonnen, weil das Theater in der Zusammenstellung der Darsteller gewisse Schwierigkeiten hatte.

Im Zusammenhang mit der Saisoneröffnung erklärte der Direktor des Kauener Theaters, Opernsolist Kap. VI. Ivanauskas folgendes: Während der Bolschewikeninvasion war das Kauener Theater wie alle Theater Litauens mit vom Osten hergebrachten und unserem Geiste völlig fremden bolschewistischen Ideen verschmutzt. Durch die Oper, Drama und Ballett wurde den von jener die echte Kunst liebenden und ehrenden Zuschauern Litauens bolschewistisches Gemisch gewaltsam aufgedrängt. Das Theater, die Stätte der Kunst und der Volkserziehung, war zum Schauspielplatz der bolschewistischen Agitation umgewandelt, aus dem „nationale der

Form nach und internationale des Inhaltes nach“ asiatische Kultur strömten sollte.

Bei den Vorbereitungen zur kommenden Saison, — erklärte weiter Direktor Ivanauskas, — musste das Repertoire überprüft werden, gewisse unumgängliche personelle Veränderungen vorgenommen und eine Reihe laufender Arbeiten erledigt werden.

Das Kauener Stadttheater wird die Saison mit der grossartigen, monumentalen Wagner Oper „Tannhäuser“ beginnen. Ausserdem ist vorgesehen in der ersten Hälfte der Saison noch folgende Opern aufzuführen: Verdi — „Aida“, „Traviata“, „Rigoletto“, „Othello“; Wagner — „Lohengrin“; Gounod — „Faust“ u. a. mehr.

Das Ballett ist erneuert und bereitet sich vor, den Zuschauern eine ganze Reihe solcher wertvollen Stücken zu zeigen: „Schwanensee“, „Raimonda“, „Die schlafende Schönheit“, „Don Quichotte“.

Im Repertoire des Theaters sind

auch Operettenvorführungen vorgesehen, die bei unseren Zuschauern sehr beliebt sind. In Wilna, soweit wir es erfahren, soll voraussichtlich ein litauisches Operettentheater organisiert werden. Das Kauener Theater, welches vorläufig das einzige Theater Litauens ist, in welchem Oper, Drama und Ballett tätig sind, wird eng mit den Dramatheatern von Wilna, Schaulen und Ponjewisch zusammenarbeiten, indem es mit ihnen Aufführungen auszutauschen gedenkt. Ausserdem wird es, so weit es möglich ist, mit seinen Gostrollen andere Städte Litauens, die keine ständigen Theater haben, besuchen.

Die Bevölkerung der 98 italienischen Provinzen betrug Stefani zu folge Ende August 1941 45.260.000 Einwohner. Die Geburtenziffer erreichte im Monat August 74.537. Im selben Monat starben 50.510 Personen.

Eingeschnappt

Humoreske von Pitt

Bis spät in die Nacht hinein hatte ich bei meinem Freunde Emil gesessen. Es war Zeit, an den Aufbruch und Heimweg zu denken. „Eine Strassenbahn“, meinte Emil, „wirst du nicht mehr erreichen. Aber weißt du — ich werde dir mein Fahrrad borgen. Du musst nur gut aufpassen, dass nichts damit passiert. Es ist noch ganz neu und hat ein Heidengeld gekostet. Und dann musst du mir eines versprechen: du musst mir das Rad spätestens morgen früh um neun wieder hier vorfahren. Denn ich will geschäftlich nach auswärts!“ — „Gemacht, Emil“, antwortete ich beglückt, „du bist ein guter Kerl!“ Er war wirklich einer, denn er trug mir noch eigenhändig das kostbare Vehikel die drei Stiegen hinunter. Ein letzter dankbarer Händedruck, und ich strampelte in flottem Tempo los.

Das Tempo war sogar so flott, dass ich unverschens in einer Kurve auf dem nassen Pflaster ausrutschte. Ich konnte mich gerade noch auf den Beinen halten, aber das Rad schoß unter mir weg mit lautem Geklirr auf die Strasse. Donnerwetter, hoffentlich war nichts verbogen oder beschädigt! Nein — ich konnte keinen Makel entdecken. Also mit Schwung wieder in den Sattel! Im nächsten

Augenblick war ich zum zweiten Male unten. Diesmal etwas unsanter. Nanu — wieso war denn dieses Stahlross plötzlich so störrisch? Ich betrachtete es prüfend von allen Seiten. Und da machte ich eine niederschmetternde Entdeckung. Emil hatte an diesem Musterfahrrad eine Vorrichtung, mit der sich — zum Schutz gegen Diebstahl — das Hinterrad am Rahmen festschliessen liess. Und jetzt war der Riegel dieses Patentenschlosses bei meinem ersten Sturz selbsttätig zugeschnappt. Nur mit dem dazugehörigen Schlüssel liess es sich öffnen. Und diesen Schlüssel hatte ich nicht. Was tun?

Führen liess sich das verhexte Gefährt auch nicht, weil das Hinterrad sich nicht drehte. Tragen? Den ganzen Weg? Unmöglich. Es blieb nichts anderes übrig, als aus diesem Rad sozusagen einen Schubkarren zu machen. Also das Hinterrad anheben und das Vorderrad rollen zu lassen. Es war ein mühseliges Fortkommen. Auf solche Weise würde ich bis nach Hause mindestens noch eine Stunde brauchen.

Schwitzend zottelte ich die nächsten Strassen entlang. Auf dem Bürgersteig begegneten mir zwei Herren. Ich grinste sie verlegen an. Da hörte ich den einen zum anderen sagen: „Da hat wie-

der mal einer billig eingekauft!“ Diese Bemerkung schlug bei mir ein wie ein Blitz. Natürlich — jeder Mensch musste ja denken, ich hätte das Rad gestohlen! Das konnte böse Schreren geben. Jetzt hieß es aufpassen. Schon wenn ich nur von weitem einen Schuppenheim aufblinken sah, bog ich rasch in eine Seitenstrasse ein und machte Umwege um ganze Häuserviertel. Einmal hörte ich hinter mir Schritte. Ich ging schneller. Die Schritte auch. Ein Mann verfolgte mich. Und während er mich schliesslich überholte, fragte er im Vorbeigehen trocken: „Was woll'n Sie denn dafür haben?“ Ich war nicht mehr imstande, zu entscheiden, ob das als Scherz oder Ernst gemeint war.

Ein flaches Gebäude lockte mich an. „Garagen“, stand in grossen Buchstaben zu lesen. „Auch Nachtdienst“. Ich klingelte. Ein Wächter schloss auf. „Nee“, sagte er, als ich mein Ross in den Stall bugsieren wollte, „wir nehmen nur nummerierte Sachen auf“. Und mit einem Blick auf mein Hinterrad: „So'nne Geschäfte machen wir nicht!“ Bums schlug die Tür wieder zu.

Während ich noch betreten stand, fiel mir plötzlich zu meinem neuen Schrecken ein, dass ja Emil das Rad schon morgen früh brauchte. Sollte ich es bei hellem Tageslicht auf dieselbe beschwerliche und peinliche Weise wieder hinschaffen? Es war das kleinere Übel, es lieber jetzt gleich zu-

rückzutransportieren. Also kehrte ich zurück.

Halbtot langte ich endlich vor Emils Hause wieder an. Ich musste lange klatschen, rufen und mein ganzes Repertoire pfeifen, bis mein Freund völlig verschlafen zum Fenster rausguckte. „So eilig wär's ja nicht gewesen!“ hörte ich ihn knurren. Ich wies erklärend auf das Schloss: „Eingeschnappt! Wo hast du denn den Schlüssel?“

Da legte Emil die Hände an den Mund und rief wie durch ein Megaphon herunter:

„In der Satteltasche!“

Aber trifft du meinen Bruder...

Ferdinand Silbereisen:

Nach dem Tode ihres Vaters hatten der Kurfürst Friedrich von Sachsen und sein Bruder Herzog Wilhelm seit dem Jahre 1440 fünf Jahre gemeinsam regiert, als der Jüngere mit Namen Wilhelm eine Teilung der sächsischen Länder forderte.

Nach altem sächsischen Kurrecht mache der Jüngere die Teile, während der Ältere wählt. Aber der unruhige Wilhelm war nicht zufrieden mit der Teilung, und es kam zwischen beiden sächsischen Fürsten zum Bruderkrieg, da Wilhelm von falschen Freunden bös beraten und schlecht beeinflusst wurde.

Hin und her wogte das wechselseitige Kriegsglück, und während fünf

Jahren litten Sachsen und Thüringen unter den gegenseitigen Verheerungen und Verwüstungen der feindlichen Brüder und ihrer Truppen. Gera ging in Flammen auf, und fünftausend Menschen kamen im Blutbad um; der unglückselige Bruderkrieg schien indessen noch grösseres Opfer fordern zu wollen, denn die Heere beider Fürsten zogen sich an der Elster zusammen, und man rüstete sich von beiden Seiten zur Schlacht.

Da erschien eines Tages ein Hekenschütze des feindlichen Heeres beim Kurfürsten Friedrich und machte sich anheischig, gegen eine gute Belohnung dem Kriege dadurch ein Ende zu machen, dass er dem Herzog Wilhelm eine Kugel durch den Kopf schiesse.

Aber Friedrich, den seine Zeitgenossen nicht mit Unrecht den Sanftmütigen nannten, fuhr entsetzt bei diesem ruchlosen schändlichen Vorschlag auf und rief: „Schliess, wenn du willst! Aber trifft du meinen Bruder, so hängst du am nächsten Baume!“

Man hinterbrachte Herzog Wilhelm diesen für jene rauen, rohen, blutigen Zeitalte besonders schönen Zug, und sein Bruderherz wollte daraufhin, nichts mehr vom Kriege wissen. Er schwang sich auf sein Streitross und ritt hinüber ins Lager des Kurfürsten, der ihn mit offenen Armen empfing. Er kam zum Frieden, und die schurkischen Schürer der vehrängnisvollen Zwietracht mussten von nun an das Land meiden.

Die beiden feindlichenfürstlichen Brüder lebten von da an einträchtig miteinander zum Segen vom Land und Volk.

Idėjiniai nacionalsocializmo pagrindai

IV. Žmogus

Esame susipažinę su nacionalsocialistiniu tautinės valstybės idealu. Kiekvienas naujas idealas savyje slepia ir nauja žmogaus supratimą: naujam idealui išvykdyti reikia išugdyti naują žmonių. Taip lygial nauja žmogaus supratimą savyje slepia ir nacionalsocialistinis valstybės idealas, pagrįstas nauju rasės principu. Neatsitiktina, kad „Mein Kampf“ autorius antrają pusę to skirsnio, kuriamo jis specialiai rūpinosi savo valstybės supratimo išdėstymu, skiria nauju žmonių išugdymas reikalui, a' seid, pedagoginei problematikai. Iš viso, kiekviena ideologija, kuri nenori sudūlėti bibliotekų dulkėse, bet ryžtas pati gyvenima formuoja, negali nesibaigti atitinkama pedagogika. Ideologiją su gyvenimu kaip tik ir sieja šis pedagoginis rūpestis išugdyti naujus žmones.

Atskleidėme, kad rasistiniu principu šviesoje nacionalsocialistinės valstybės tikslas ne pačių kultūrinių aukščių, bet visų pirmą rūpimos tautos išlaikymas šioje žemėje. Nacionalsocialistinis kultūros vertės matas — kova dėl būvio. Tikrai vertinga ta kultūra, kuri atskleidžia prilemoniu ir teikia jėgas kovai dėl būvio bei atelčiai patikrinti. Ir atvirkščiai: ta kultūra, kuri žmones daro tik jautresnius bei mažiau ryžtingus, vienu žodžiu, mažiau išlaikamus kietajai kovai dėl būvio, bus niekam verta ir dargi didžiai prieglaštinti.

Pagal tai ir atskiro žmogaus rasistinėje valstybėje pirmasis tikslas ne vadinamoji dvinasinė žmogiškosios asmenybės tobulybė, bet viatalinė jėga, palenkta rūšies išlaikymo bei pratešimo dėsniai. Nacionalsocialistiniu supratimu, žmogaus vertė matuoja jo pajėgumas išlaikyti bei pratesti rūši. Visos kitos žmogiškosios vertės, arba dorybės yra palenkatos šiai pirmajai ir tiek turi tikros prasmės, kiek jai naudingos.

Toks atskiro žmogaus gyvenimo tikslas supratimas mums atskleidžia ir rasistinę palyginamą žmogišku verbių vertę: pirmiausia žmogaus vertė išreiškia biologinis žmogaus sveikatingumas bei pajėgumas, antroje vietoje — būdo kieatumas, arba ryžtingumas bei valingumas, ir pagaliau — dvinasinė išsilavinimas.

Kaip matyti, nacionalsocialistinis žmogaus supratimas yra tiesių priešingas vadinamajam humanistiniui žmogaus vertinimui. Pastarais pirmuoju žmogaus gyvenimo tikslu laikydamas jo asmeninė dvinasinė tobulybė, biologines žmogaus vertės nustumdavo į pasuktinę vietą, gird nacionalsocializmą, atskirai žmogų gyvenimo tikslu teikdamas savosios tautos išlaikymą, biologines vertės išskelia į pačią pirmąją vietą.

Nacionalsocialistinė valstybėl jaunuju piliečių auklėjimas, kaip nurodo „Mein Kampf“ autorius, turėtų remis šiuo principu: „Nors mokslinėkai mažai išlavintas, bet sveikas gero, tvirtos būdo, ryžtingas ir valingas žmogus tautinei bendruomenei yra naudingesnis už intelektualinę silpnutę. Intelektualų tauta, ypač jei šie dar fiziškai išstigime, silpnos valos ir bailūs pacifistai, ne lik neužkaraujas dangaus, bet nemajęs nė žemėje patikrinti savo būvio. Sunkia likimo kova rečiai pralaimi tas, kuris mažiausia žino, bet visada tas, kuris žinodamas neryžtingiausiai sprendžia ir savo sprendimus blogiausiai vyko“ („Mein Kampf“, 452—453).

Šio principo išplėtojimas nacionalsocialistiniams žmogaus auklėjimui atskleidžia šias gaires: „Kaip apskritai duotosios žmonių bendruomenės dvinasinio veiksnumo sąlyga yra jos rasių kokybė, taip ir specialiai auklėjimas pirmiausia turėtų rečinti kūniniu sveikatingumu. — Tai pažindama, tautinė valstybė visą auklėjimo darbą pirmiausiai turi kreipti ne į sausų žinių pomėvima, bet į sveiku kūnų išauginimą. Tiek antroje eilėje eina dvinasinį pajėgų išsilavinimas. Bet ir čia priešakyje charakterio išplėtoj-

mas, ypačiai valingumo bei ryžtingumo ugdymas, sujungtas su atsakomybės jausmo auklėjimu, ir tik paskui inėje vietoje — mokslinės lavinimas“ (id., 451—452).

Nacionalsocialistinius naujų žmonių auklėjimus visu pirmu savo dėmesi kreipia į sveiko bei gražaus kūno išugdymą. Iš viso, sveika bei energinga dvasia tik sveikame bei energingame kūne. Tos tėlos, manu „Mein Kampf“ autorius, visiškai nepaneigia tas faktas, kad kartais ir genijai esti fiziskai silpni, net ligūs. Tai tėra išimtys, kuriuos ir čia, kaip visur, išslykite tik patvirtinta. Fiziskai išsilėmusioje tautoje tik labai retai gali gimi' tikrai didele dvasia, bet ir ji visada lieka pasmerktą vienatvės nesėkmėi: nusmukusi minia arba iš viso nesupras arba nepajėgs pakilti į jos aukštį.

Savaline aštu, kad taip reikala vertinant, nacionalsocialistinėje valstybėje fizinis lavinimas nėra

tautos išlaikymo reikalavimas. „Svarbiausia jis (valstybė) turi rūpintis, kad nebūtų priauginta kėdžių trynikų karta“ (id., 453). Nacionalsocialistinė valstybė imasi rūpintis tikslingu jaunojo piliečio kūno formavimu nuo pat jo kūdikystės ligi visoko subrendimo kariu ir viru.

„Mein Kampf“ autorius, kritikuodamas fizinio lavinimo reikalaujantį išmanymą, tarp kitko paliečia į ta pietarą, kuris iš fizinio lavinimo programos norėtu išskirti bokšą. „Ypatingai nepamirštinas tas sportas, kuris daugelio akysse atrodė žaūrus ir negarbingas, — bok-

mas. „Intelligentiuose“ sluoksniuose apie jį papilė klaudingiausiu nuomoniu. Laiškoma savaimė suprantamu ir garbingu dalyku jaunuoliui mokyti fechtuoti ir vėliau ūvaitytis, bet boksuoti — žiaurū! Kodėl? Joks kitas sportas, kaip bokšas, nereikalauna tiek puolimo dvasios bei žaibinio ryžtingumo ir neteikia kūnui tiek plieninio lankstumo. Néra žiauriau nuomoniu skirtumą spresi kumščiais, kaip išgalas a gelezimis. Néra mažiau kilnų nuo užpuoliko gintis kumščiu, kaip bėgti šalin ir šauktis policininko“ (id. 454—454).

Visiems dvinasiesiems sluoksniams, kurie norėtu pasakyti piliečinius, „Mein Kampf“ autorius atkerta, kad jei aukšteji sluoksniai, užuot mokesi gražių manieru, būtų pagrindingai išmoke bokso, tai visoki gatviniai ir dezertyriniai elementai nebūtų galėjti išvilkėti revoliucijos, nes ši pasisekė dėl tuo laiku valstybės vadovavusiuoju baimu. Pastarieji, labiau „dvišakai“ žiauklėti, pasijuto beginkliai tą pačią akmirką, kai gaivinis priešas, užuot dvasinu ginklu, pavartojo dalbą.

Pasisakydamas prieš kai kurias nehygieniškas madas, visą žmogu,

net vasara, iutulojančias į ligus drabužius, „Mein Kampf“ autorius nurodo — tiek nelemtas buvo nesi-rūpinimas kūniniu grožiu. „Mergaičių privalo pažinti savo riteri. Jei dėl mūsų neskoningos mados kūninius grožis nebūtų buvę i užpakali nustumtas, tai šeivakojai šlykštūs žydu benkariai nebūtų galėjė suvedžioti šimtų tūkstančių mergaičių“ (id., 458).

Galutini a balgimą fiziniams lavi-

nimui turi suteikti kariuomenė. Jifižiskai jau suformuota jaunuolių perkeisti į karj ir vyra, išmokusi ne tik klausytis, bet subrendusi ir įsakomai vadovauti. Baigusiam karinę prievoles, „Mein Kampf“ autorius reikalavimui, išduočiai du dokumentai: piliečio diplomas, duodas viešosios veiklos teisę ir sveikatos liudijimas, patvirtinantis jo kūnines sveikatos tinkamumą vedybėmis.

Antroje eilėje nacionalsocialistinėje valstybėje auklėjimas rūpina si žmogaus charakterio išlavinių.

Zinoma, tokio auklėjimo galimumas riboja pati auklėjimų įgimtis. Egoistas visada liks egoista, kaip idealistas — idealistas.

Tačiau tarp šių kraštininių ribų yra daugybė mažiau ryškių charakterių. „Gimės nusikalstelis bus ir liks nusikalstelis, bet daugelis žmonių, tiek šeimų pasakytus išlaikymui, teisingai auklėjami, dar gali tapti vertingais bendruomenės nariais, kai, atvirkščiai, svyruantieji charakteriai, blogai auklėjami, gali išsaugoti tikrai blogais elementais“ (id., 460).

Didžiausios reikšmės charakterio lavinime nacionalsocialistinis auklėjimas skiria visuomenės dorybėms: tylumui, ištikimumui ir pašaukėjimui, ypačiai ryžtingai valdant išmokus.

Kovoje dėl būvio mažiau lemia sausos žinios, daugiau mokėjimas ryžtingai spresti ir valingai veikti. Tautai labiau pragaltinga valios stoka, kaip ginklu stoka. Laimė skiria drąsiesiems. Kiekvienas laimėjimas paprastai susiedėti su iš anksto neapskaičiuojama rizika. Kas ne urės ryžtingos valios, būtų rizikos ir laukis tiek tikrai ap-

skaičiuotu laimėjimui, nieko didesnio nepasieks. Nacionalsocialistinės pasaulėžūros kūrėjas skaudžiai ironizuoją aną buržuazinį generola, kuris visą buržuazinį bevališkumą išreiškia prispažinimui, kad jis veikia tik tada, kai penkiasdešimt vien nuošimčiu esas iškraš pasiekimui. Šis penkiasdešimt vienas nuošimčis, kaip pastebi toliau „Mein Kampf“ autorius, yra kiekvieno plima reikalauja pasisekiimo, garantijos, savaičio heroinės veiksmo prasmės. Heroiškumas kaip tik glūdi tame, kad išsitikinus mirties pavojus grėme, vis dėlto ryžtamasi žygiai, kuris, gal būt, gali vesti prie pasiekimo. Vėžiu sergantysis, kurio mirčių kitočiu atveju tikra, nereikalauja penkiasdešimt vieno nuošimčio operacija rizikuoti. Net jei operacija pasveikimą žadėtų tik pusės nuošimčio tikimybę, drąsus vyras ją rizikuos“ (id., 463):

Trečioje vietoje auklėjamaji žvilgį nacionalsocialistinė valstybė kreipia į mokslinį lavinimą.

Bendrajame moksliniame lavinime svarbiausia ne sausų žinių iškilmimas, bet atskleidimas pačiu reikšmingiausiu dalyku ir juo gaudaudas saryšio su bendruoju pasaulėžūrių gyvenimo supratimu. „Apskritai, pirmiausia privalu jaunujų smegenų neapsunkinti dalykais, kurių devyniasdešimt penkių nuošimčių tie smegenys nebus reikalingi ir todėl vėl užmirš“ (id., 464). Kritikuodamas dabarinį enciklopedinių mokyklų programų perkrovimą, „Mein Kampf“ autorius reikalauja, kad jos likti būtų bendrojo lavinimo mokyklomis ir nenorėtu pasivinti specialiųjų mokyklų pareigos, kurios jos vis tiek neatliktu.

Labai reikšmingas „Mein Kampf“ autorius reikalaivimas, kad bendrasis jaunujų kartu lavinimas nešleistų per daug iš aukų humanistinių dalykų reikšmės. „Dėl mūsų žiandieninio amžiaus sumaterializėjimo mūsų mokslinių išlaviniams vs labiau krypta tiek į realinius dalykus, atseit matematiką, fiziką, chemiją ir t. t. Kiek šie dalykai reikalingi tokiam laikui, kuriam viešpatauja, ir kurio kasdieninio gyvenimo, bent išoriškai, ryškiausios žmės yra technika ir chemija, tiek pat betgi pavojinga, jei bendrasis tautos lavinimas vien laibau vien į juos nukrepiamas. Priešingai: bendrasis lavinimas visada turi likti idealinis. Jis turi labiau atitinkti humanistinius dalykus ir vėlesniams specializavimuisi tik pagrindus duoti. Antrajį būtų atsisakoma tu jėgų, kurios tautos išlaikymui svarbesnės už visokį techninį ar kitokį pajėgumą“ (id., 469).

Vienu žodžiu, visas žmogaus auklėjimas nacionalsocialistinėje valstybėje turi vykti vienai tautos išlaikymo ženklui. Valdžiai nacionalsocialistinės pasaulėžūros kūrėjo ir vykdytojo žodžiai, „tautinė valstybė savaičių žmogaus idealai matu ne padoriamie miesčionyje ar dorame senbernyje, bet atkakliame vyrų žegos žkimjime ir moteryste, kurios vėl pasauliu gali gimi- dyti vyrus“ (id., 455).

Straipsniu eilė apie idėjinius nacionalsocializmo pagrindus baigiamame. Sekdomi nacionalsocialistinės pasaulėžūros kūrėjo minti, kiek galima, naudojant pačiais jo teksta, nes autentiška citata visada tiksliau perduoda autorius minties tēkmę, kalbaprasitas apasakoja. Dar daugiau: tai turėjo ne tik tiksliau perduoti nacionalsocialistinės pasaulėžūros prasmę, bet taip pat igalinti skaitojo gyviau pajusti ir tą vidinę jėgą, kuria šiai pasaulėžūrai telkiai Jos grindejo Adolf Hitler asmenybę, ir kuri šiai pasaulėžūrai sutelkė vakarietiškai, istorija naujais kellais sukančios reikšmės. Tikiu, kad mūsų skaitojo bus galėję bent truputi sisteminiai susipažinti su pasaulėžūra, kuria Adolf Hitler, vaduojamas vokiečių tautai, kovoja dėl naujos Europos ateities ir šiandie pat triuškinamai smogia visos vakarietiškosios kultūros ir visos žmonių tradicijose sukurto žmoniškumo priešui — žydųskiam bolševizmu.

40 kartų aplink žemės rutuli...

Ką atliko vokiečių oro transporto eskadrilės Rytų fronte

BERLIN. IX. 19. Vokiečių karinių oro pajėgų transporto eskadrilės visose Rytų fronto dalyse atliko svarbius žygius. Viena vokiečių transporto eskadrilė nuo Rytų žygio pradžios, neturėdama nuosoliai nei lektuvais, nei žmonėmis,

nuskrrido 800.000 kilometrų

per 4.000 valandų.

Ji nugabено 12.000 asmenų ir penkis milijonus kilogramų krovinių, ju tarpe 2.560 pašto siuntos mažiau ir 3.600.000 kilogramų bombų kroviniu, benzino, municijos ir igulos reikalingų reikmenų.

Kitas junginys per 4.312 skridimų atliko 1.740.081 kilometrus, t. y. lygiai 40 kartų aplink žemės rutulį.

Tas junginys pergabено 15.000 karių ir 2.696.900 kilogramų karo medžiagos. Trečia transporto eskadrilė per 1.975 skridimų atliko 1.740.268 kilometrus, pergabendama 10.000 karių ir 3.012.000 kilogramų išvairių karo medžiagų.

ZAGREBAS. IX. 19. Tuzlos karo lauko teismas nuteisė mirties baus-

me penkis komunistus. Sprendimas jau ivykdytas. Dar vienam mirties bausme nuteistam komunistui teismu sprendimas pakeistas, paskiriant jam 20 metų kalėjimo bausme.

NUBAUSTI NUSIKALTĖLIAI VARTOS KRASTE

POSEN. IX. 19. Vartos krašto valstybės gynėjo pranešimui ypatingasis teismas Posene po keilių dienų svarstymo paskelbė mirties sprendimus Oborniko pagrobtyų traukinio palydovams. Mirties sprendimai jau ivykdyti. Tuo būdu buvo teisingai nubausti nusikalstamieji veiksmai, kurių tokiu platu mastu šių laikų teisės gyvenimas nepažiusta.

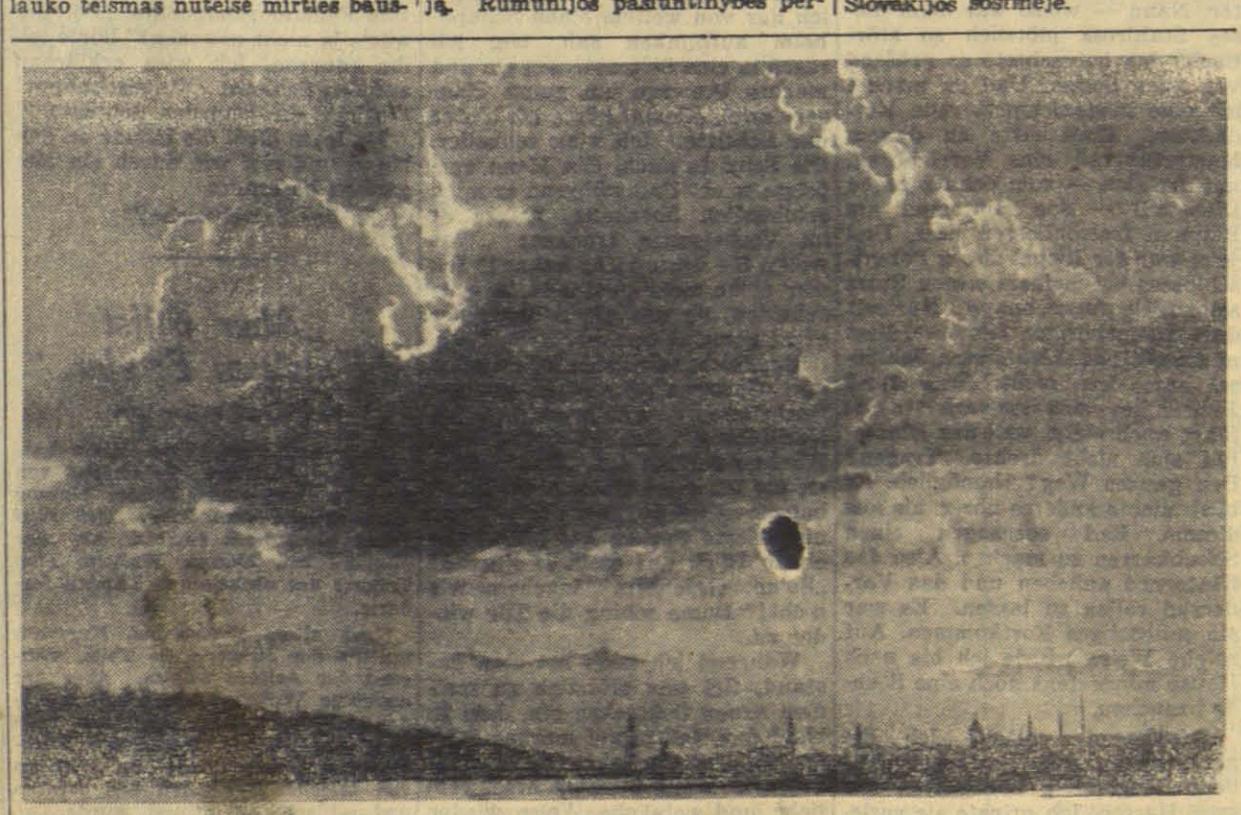
UŽSIENIO DIPLOMATAI VYKSTA IR IRAN

ISTANBULAS. IX. 19. Kaip jau pranešta, Vokietijos, Bulgarijos ir Vengrijos pasiuntiniai Teherane nariai rugsėjo 17 d. išvyko į Turkiją. Rumunijos pasiuntiniai per-

sonas išvyks į Irano per Kosrovą. Užsienvio misijas iki pat Irano sienų lydėjo užsienvių reikalų ministerijos pareigūnai. Švedijos pasiuntiniai vietė nuvyko keli gydytojai ir ligoniams per gabent automobiliu. Smulkmės dar nežinomas, tačiau jau turima žinių, kad po sprogimo tunelyje buvo rasti keli užmušti ir daug sužeistų žmonių.

TANNERIS BERLYNE

BERLYNAS. IX. 19. Šiandien i Berlyna atvyko suomių prekybos ir pramonės ministeris Tanneris, lydiamas suomų prekybinio ir ūkinio gyvenimo atstovo. Rugsėjo 20 d. jis vyks į Romą ir taip pat lankysis Slovakijos sostinėje.

Ruduo ties Kaunu</

LITERATUROS BARAI

JUOZAS ŽLAVYS

Pranas Vaičaitis šiandien

Pranas Vaičaitis, kaip žinia, rašė Amerikos spaudoje, nes Lietuvoje tada spauda nebuvu leista. Po Amerikos laikraščius išnėtyti Vaičaičio rašai, kaip mano bibliografai, ir šiandien ne visai tiksliai surinkti. Po dvejeto metu nuo Vaičaičio mirties Amerikos lietuvių arba tikriaus Tėvynės Mylėtoju Draugystė Plymouthe išleido Pranciškaus Vaičaičio (Sekupasakos) eileraščius. Tai buvo nedidelis 165 psl. tomelis. O bent kiek vėliau, 1912 m., vėl Amerikoje, Philadelpijoje, buvo išleistas antrą kartą nedidelis, 157 psl., Prano Vaičaičio eileraščių rinkinis. Pagaliau, minint Prano Vaičaičio mirties 20 metų sukaktį, buvo išleisti Vaičaičio eileraščiai ir Lietuvoje, Kauņe. Tai jau buvo trečias, 197 psl., Prano Vaičaičio eileraščių leidinys.

Pirmame ir antrame eileraščiuose buvo pridėta Prano Vaičaičio tomelioje buvo pridėta Prano Vaičaičio brolio, kun. Jono Vaičaičio, parašytoji biografija. Jei Amerikos pirmoje Prano Vaičaičio biografijoje buvo ir nepatikrintu žiniu, tai brolio parašytoji biografija ir dabar pasileika pati autentiškiausioji. Cia pasinaudojome kai kuriais tos biografijos duomenimis.

Pranas Vaičaitis gimė Santaku kaime 1876 m. vasario 10 d. Tai buvo pirmasis Vaičaičių šeimos sūnus, kuris, pradėjęs mokytis, buvo numatytas išleisti į kunigus. Pradžios mokslos buvo Sintautų mokykla, Veliu Marijampolės gimnazija, kuria Pranas Vaičaitis baigė. Tiesa, dar anksčiau, baigus šeštias klasės, buvo nutarta išvęžti į kunigų seminarija, tačiau tėvas dėl kalendorinių skirtumų pavėlavavo paduoti reikiamus dokumentus. Ir Pranas Vaičaitis išvažiavo baigti septintosios klasės, o vėliau baigė ir visą gimnaziją.

Baigęs gimnaziją ir nuvažiavę į Seinus, Pranas Vaičaitis tyčia neišlaikė egzaminin arba, kaip kun. Vaičaitis, kažo, egzaminini visai nelankė. Šitai, matyt, buvo susikalbėję su seminarijos vyresnybe. Tėvas, tai sužinojęs, labai iširdo. Čia kilo didelė Prano Vaičaičio tragedija. Gaila buvo tévo, betgi nebuvovo kaip mokytis kunigui, jei kunigystei neturi pašaukimo. Pagaliau, Prana Vaičaiti viliojo autaštasis mokslo 1895 m. jis išvažiavo į Petrapili studijuoti į teisės moksli. Juos baigę 1900 m., Vaičaitis buvo numatytas studijuoti komercijos mokslius Belgijoje, tačiau Petrapilyje peršalo, susirgo plaučių užde-

gimu, vėliau dar prisimetė džiova, kuri poetą greit nuvarė į kapus. Nepalankiomis aplinkybėmis pasirėgė namuose ir per vėlai numatęs važiuoti gydyti į Slavutą, Pr. Valčaitis mirė Santakuose 1901 m. rugėjo 21 d. Palaidotas Sintautų kapuose, kur ir dabar išsi.

Būdingus Prano Vaičaičio gyvenimo bruožus geriausiai valzduoja brolis, kun. Vaičaitis. Brolis pasakoja, kad Pranas nebuvu labai stiprios sveikatos, tačiau aplawnai buvo sveikos išvaizdos. Buvo tylus, mėgo vienam, bet su žmonėmis buvo nuoširdus.

Pranui patikdave keurų darbai: skaityt, rašyt, vamzdžiu ūkiauti ir sodia šienauti. — Re:ai kada, — rašo brolis, — šioji tvarka suirdavo. Sodo šienauti už'ekdavo visai vasarai. Pabaiges vėl pradėdavo iš naujo.

Šitaip Pranas Vaičaitis mėgo gamtą iki pat mirties. Prieš mirtį net pasiskie „greit važiuosių į beržyną“, atseit, į Sintau' u kapus, beržais apsodintus.

Lietuvoje išleistam poeto eileraščiu tomelioje eileraščiai suskirstyti pagal turinį — į tėvynės mellės dainas, į istorijos dainas ir kitokias. Visa tai nėra poeto kūrybos išsamiai charakteris, tačiau Prana Vaičaitis tenka pradėti verin' i pagal Lietuvos mellės dainas. Vie na žinomu Prano Vaičaičio dainų ūtaipl prasideda:

Yra šalis, kur upės teka.
Linksmal tarp girių ūžiančiu
Prie giesmininkų vieverių.

Tollai poetas prieina prie vakaro nuotaikos valzdavimo, kuri išėjo tikrai lietuviška ir lyriškai nuoširdi. Poetas sako, kad a simena ir diužmiršta vaizdo.

Atsimenu, kada į guoli Saulutę prašo vakara!
Ir gieda lietuvių varguoliai,
Nes pabaigti dienos darbai...

Kai tasyk mergos veida skaistu
Dainuodamas jas laiso,
Lelijų skinas ūžinčiu...

Atsimenu, kai vakars šiltas
Po vasaros kaltros dienos
Ir oras, ramumą išplitas,
Nenoromas traukia prie dainos...

Kai tasyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdat toll, toll...

Seniai jau paukščiai medžiuos snau-

[džia],
Bet pats užmigti negali...

Tai be galio tikras, nevieno lietuvių išgyventas valzdas, kuris tinka

visai Lietuvali, vis vien, ar aukštai-

tis ar žemaitis pamégins eileraščio vazdais ir nuotaika pagyventi. Pagaliau, eileraščio skyrelis tarytum primena trumpai Goethes eilerašči, kur kalbama apie kainų viršunes ir apie gamtos ramybę.

Prano Vaičaičio vienas populiariausių eileraščių, o taip pat reto polėkio eileraščis yra „Buki, mūs krašte, laimingas“. Tai nepaprastai kūrybiškai vieningas ir tiesiog klasikas eileraščis. Poetas pradeda eileraščių prašydamas savo mylimam kraustui palaimos:

Buki, mūs krašte,
Buki laimingas
Dievo žadėtas, —
Mūs numylėtas,
Buki laimingas.

Cia pat išryškėja Lietuvos istorinė ir geografinė charakteristika:

Žaliosios girių,
Aukštos siūbonės,
Amžių sodintos,
Saulės augintos,
Amžius žaliuot.

• • •
Kai mūs didvyriai
Eidavo kovon,
Stot už tévynę,
Davėt naikyne,
Duokit ir mumus.

Nebereikia klasikškesnio pavyzdžio — ir vaizdingumas, ir liaudiškumas, ir klasiškumas!

Prano Vaičaičio eileraščių tematika nėra siaura. Dažnai Vaičaičio eileraščiai yra trumpi, esantys poemėlės, nes atvalzduoja kurį nors konkretnu dalkta arba žinoma įvyki. Kartais tokie Vaičaičio eileraščiai susigretina ir su istorijos faktais. Todėl Vaičaičio nemaža palikta ir istorinių eileraščių, arba, tikriaus sakant, istorinių poemėlių, p.vz. — „Algirdo kova ties Maskva“, „Keisliučio mirtis“ ir kita.

Vaičaičio kūryboje krašto mellė yra labai ryški. Kartais atrodo, kad poetas ir kape gulėdamas jaučia savo krašto laimę ar nelaimę. Štai viena elegijos nuotrupa:

Jau pajėgos mažinas; vystu, kaip la-
[pas]
Jau protas leinesnis, žaltesnė širdis.
Ir greitai slegins mane amžinas ka-
[pas]

Ir plaus mane užmaršas greitai vili-
[inis]
Bet geliečiai žinoti labai aš širdingai
Ar bue nora tollau tau, tévynę,
[rias]
Kada, o brangiausia, tu būsi laimin-
[ga]
Kada tu kvėpuoti galėsi lengviau?

(Pabaiga 6 psl.)

Iš Prano Vaičaičio poezijos

Kad sakė karalius į rindą sustoti,
I rindą sustoti ir gudą kapoti;
O stojo daugybės ulonų narsiųjų,
Ir prunkštė daugybės žirgelų bérųjų,
Aukštinės kepurės ir aukso pentinai
Narsiųjų ulonų iš tolo žerėjo,
O mano bernelis, tik vienas vaikinas,
Iš tolo atjojės, prastai išžiūrėjo.
Anujų ūsorių, narsiųjų ulonų
Auksiniai kardeliai tik blizga prie šonų,
O mano bernelis, o mano tik vieno
Bekabo kardelis iš vieno tik plieno.
Ant mano bernelio, iš kaimo prasčioko,
Puikoriai ulonai iš aukšto šypsojo,
Bet priešą pamate, tuož vytis pašoko,
Ir priešą panokę į mūši sustojo.
Daugybė narsiųjų krauju apšlakstyti,
Ant žemės išvirkę, durklais subadyti;
Bet kraujuo daugybė ir priešų smurtybė
Sumazino greitai ulonų narsybę.
Mirties tuož pabūgo, tuož bėgti pradėjo,
Karalius vos tik sulaikyt tegalejo.
O mano bernelis ant vietos kovojo
Ir, kraują beliedamas, priešus kapojo.
Ir gyres ulonai pamušę jie priešą,
Ir myli juos žmonės, duod pokylį viešą,
Ir laiminę pulkų ūsorių ulonų,
Kur gelbėjo žmones nuo svetimo pono.
Ir dovanas davė karalius narsiausiams,
Ir kožno bevieno narsumą išgyré,
O mano bernelis, o mano narsiausiam
Tik drėgna žemele ir grabą paskyré.

V. MYKOLAITIS - PUTINAS

Tremtiniai

Paliko tol savo tévynės stotį,
Gimtinį laukų nesimato seniai.
Ne turty, ne laimės ketliauju ieškoti
Lietuviškos žemės liūdnii tremtiniai.
Išdžiūvusios burnos ir išverktos akys,
Ir kūdikių alkano klyksmo kančia...

Ir motinų širdys kraujuodamos plakės,

Ir geso gyvybės kovoju su mtrčta.

Toli pasiliko tévynės dirvonai,
Sugriautų sodybų apleistos vietonės,
Kur „Stalino saulei“ pašvietus raudonai,
Lietuvių neteko taikos ir gerovės.
Plombuotų vagonų grotuoti langeliai
Ir bado ir troškulio kupinos dienos...

Prašvito juk saulė ir tremtinio dalių

Pro šaltas, rasotas kalėjimo sienas...

Toli slaudžia tévynės girios ir lankos —
Ir laimė ir džiaugsmas tol pasilipto.
Tik tvankūs vagonai riedėdami trankos
I „plačią tévynę“ raudono grobiko.
Kada bus kelionės kentėjimo galas,
Nuvarusios akys įžvelgt neįmano:
Ledinis Altajus, laukinis Uralas,
Ar nusiaubtos stepės rūstaus Kazachstano.

Aptemo jų žvilgsnis nuo tvaiko ir ūko,
Aplink tuštuma ir beribė naktis.
Susidrumstė siela ir mintys nutrūko,
Ir šaltą dvelkimą pajuto širdis.

1941. VI. 20.

JURGIS JANKUS

Palaiminti

Atėjo diena, kada užrūstintas
Viešpats išakė angelui paimiti
liepnojančių kalaviją ir parodytis
juo keliai Adomui su Ieva į plynės
ir bruzgynus.

Adomas širdyje kaltino Ievą ir
pilnas piktumo žengė plėčiaus
žingsniais per kalavas ir akmenynus. Ieva sekė paskui Adomą,
kentėdama nuo dvigubo rūstumo:
nuo jų abieju viešpaties — Dievo
ir nuo savo vienos viešpaties —
Adomo.

Pavakare Adomas sustojo nuo
stacio vietoj. Ne, jis nebuvu tokia,
kaip rojus, ne! Bet nuo šaltų vėjų
ja saugojo aukštį miškais apaugę
kalnai, o priešais tysojo plati
derlinga lyguma.

Adomas apsidairė ir šiurkštumo
pilnu balsu pasakė, kad čia bū-
sianti toji vieta, kur juodu turė-
si gyventi ir pelnytis duona.

Ieva nesipriesino. Ji buvo labai
nuvargusi ir nuolankiai atsisėdo
ant samanoto akmens po plėčiaus
kalnų medžiu.

Vakaras buvo čia pat. Greitai
atėjo ir tamsa su šalčiu. Rasa nu-
sileido į palaidus Ievos plaukus ir
jų pergerė drėgna vėsuma. Adomui
pagailo drebancios moters.
Nors pyktis iš šaldies dar nebuvu
išblėses, jis pririnko daug sau-
lapų, padarė iš jų minkštą guoli.

Paskum prilažė skarotų šakų ir
susmeigę jas taip, kad virš guolio
pasidare kažin kas panašu į stogą.

Tada jis pasakė Ievai, kad eity
ir pailsėtu, o pats pasiliko laukę
ir ilgai dairėsi. Vis temo ir temo,
dangu užslinko juodi debesys,
miške bliūvau laukiniai žvyras,
ibavo paukščiai, ir Adomui pirmą
syki suspadė širdį baimė ir abe-
jonė, ar gerai padarė, kad sustojo,
kur daug medžių ir daug gyvuliu.
Naktis pasidare visiškai tamši, ir
Adomas krūpčiojo nuo kiekvieno
trekštéléjimo ir šlumštéléjimo.

Tarpais prieidavo jis prie Ievos
guolio, bet lygus lengvas kvėpavimas,
tamsoj boluoja padrikas
kūnas ir virš galvos laisvai užmes-
tos rankos rodė, kad ji visa atsi-
davusi mėgai, ir Adomui nuo to
širdy lengvėjo. Juk pro verdančio
pykčio tarpus jis tą dieną taip
daug sykių buvo pagalvojės, kad
visų tū sunkumų, kurie juos pasi-
tiko už Rojaus vartų, ji nepakels.

Kai tamsoj juodus medžiai ėmė retėti,
Adomas stabtelėjo: jis išgirdo
balsą, tokį kaip aukso upelio Ro-
jaus soduose tekėjimas, ir niekaip
negalėjo suprasti, iš kur tai. Išė-
jė į pamiškę, turėjo dar kartą
sustoti. Jis tik dabar, iš lapų ūk-
mės išėjo, supratė, kai ilgai buvo
miške užtrukęs: saulė jau buvo
pailkusi viršum medžių viršūnių,
o Ieva pasibudusi. Ji sėdėjo po
medžių ant samanoto akmens,
pynė plaukus į dvi ilgas storas
pynes ir smagiai dainavo. Ta jos
daina buvo tokia, kaip Rojaus
aukso upelio tekėjimas.

Adomas nusileido nuo kalno
šypsodamas, padėjo Ievai, kai
buvo atnešęs ir nusibraukę nuo
kaktos pirmajai prakaitai, o Ieva
paėmė didžiulę kekę, dailiai pir-
tais skynė po viena uoga ir dėjo
tarp rausvų besisypseagių lūpu.

Adomui ji dabar pasirodė tokia

Pranas Vaičaitis šiandien

(Atkelta iš 5 psl.)

Atrudo, kad sunkiaisiais kraštui momėnais poetui ir kape yra sunika.

Pranas Vaičaitis, apdažinoja Lietuvos žmonių rūpečius ir vargus. Cia galima nubrėžti net dvi lygiagretes. Jei Donelaitis tuo atžvilgiu yra epiškas, tai Vaičaitis yra lyriškas. Vaičaitis su jausmu apdainavo i „ssylką“ kelaujantį lieūvi, o taip pat ir kitokius žmonių vargus ir nelaimės. Vaičaičio biografas, tai ypatingai pabréžia ir laiko vienu būdingiausiu Vaičaičio kūrybos bruožu, pagaliau didžiai verina Vaičaitį kaip žmogą:

Kas našlaičius priglaus, paglostys?
Kas aprédis, pavalydinas?
Kas karčias ašaras nušluostys,
Kas juos gyventi pamokins?

Vai, susmilk, pasigailėk
Tu, kuris pasaulį aš valdai,
Mielai širdingai pažiūrek
I tuos, kuriuos kankin varga.

Asmens elegijos Vaičaičio lyrikoje gana daug, ypač kada poetas jautė, kd jo Jėgos mažinias ir kad jis — tartum bekybas rudenio lapas, kurį šalna tuo pakas:

Norėjau aš deimanto grūdus pa-
Igriebti
Nuo žemės, o paėmniau rasa tikta,
Norėjau aš laimę ant sveto pasieksti,
O teko man čenys ir dagių pluošta...

Poeas labai gailisi jaunu dienu asmeninei ir visuomeninei prasme:

Gaila tų dienu jaunuju,
Kurios praslinko be naudos,
Gaila debesų drėgnuju,
Kurie negriš jau atgalios.

Gaila paukščių nekaltuju,
Kuriuos gal vanagi sudrauskyt,
Gaila ašarų karčiuju,
Kurių negali niekas sustabdyt.

Atskiras Vaičaičio kūrybos žanras yra satyra. Ji labai glaudžiai susieta ir su moters charakteristika, bei kai kuriomis aikliomis pastabomis. Štai keleas satyriniu pastabėliu:

Merginos, jeigu nor tekėt, kaip gyvos Garsina, būk jos niekad netekės.
Taip liūtas lauže tyso, kaip negyvas,
Bet prieik arčiau, tuo grybtels ir leues

Arba, štai kaip Vaičaitis satyrina ne vien mergina, bet ir sena vyra:
Visi kvaili: ir šlubas ir be kojos,
kurie nori pasivazinėti ant rato.
Ir šuo, kurs ménuli gražu loja,
Ir sens, kurs jauna pačia vesti keta.

Tokių satyrinių pastabų poeto kūryboje nedaug, tačiau visi šios kūrybos fragmentai gana taiklūs ir ašrūs.

Pranas Vaičaitis paliko ir keletą vertimų. Daugiausia versta ar sekta lenku poeū. Prano Vaičaičio versta ir plačiai žinoma dainelė žiūrint, kad dabar gyvename karo

„Kur bakūžė samanota...“ O stambus Prano Vaičaičio veriūmėlis yra A. S. Puškino „Šykstusis raielis“. Be to, skaitytinos Prano Vaičaičio hegzamentu parašytos lieūvių legendos.

Kartais kritikai primindavo, kad Prano Vaičaičio poeziuje stoka gražios formos, stoka žodinumo. Tačiau tai netiesa. Vaičaičio poeziuje rasime nemaža žodinumo, dažnai suvalkie iško, o drauge ir vykusiu naujadaru. Laikas ir vieja neleidžia tai smulkiai išnagrinioti, bet imkime, pvz., kad ir šiuos posmus:

Narsai vyrai! Vėjo pilnis
Laiva mūsų pavalkys,
Jūrų slidžios platičios vilnys
Mūs greitsparni neskandis.

Debesis i vilni žūri,
Vėjas kyla — bus audra.
Mūs laivūnų smulkus būrys,
Bet kovosime su ja.

Čia vėjo pilnis, greitsparnis, laivūnai, — naujos žodinės priemonės, nors eilėrašis ne originalas, bet sekimas.

Trumpai apžvelge Prano Vaičaičio kūryba, gržkime prie konkretių klausimų, susietų su poeto pagarbą. Kaip dabar atrodo poeto kapas? Pagaliau, kas padaryta dėl Prano Vaičaičio paminklo — ar jis turi būti akmeninis, ar pilnas, desnis, gražesnis kūrinį leidiny?

Sintautų apylinkės yra gražios, ypač vasara, nes apylinkė yra lyguma su daugeliu medžių. Pavasarį, matyt, mėgsta ten giedoti lakštingalas, kurios nekarta Vaičaičio kūryboje minimos. Pagaliau Sintautų kapas, kaip aukščiau paryškėjo, yra apaige beržais. Ant poeto

kapo pastatytas (S. Banaičio) kryžius. Priešakyje yra iškirsta lyra su vaineiku, giminimo ir mirimo daos. O kryžiaus šone akmenyje iškirtas žinomas Vaičaičio ketureilius:

Vai, lėkite dainos, iš vargo nupintos
Iš kaimo į kaimą pas jaunus, senus!
Pagusokite širdis, nelaimių sutrintas,
Nušluostykite ašaras, kelkit jausmus!

Štai išpūdžiu trupinėlis, atsilankius pas poeto kapą.

„A rodė, kad Sintautai yra didelis centras, tačiau tai buvo tylus, amus bažnytkalmis. Aplinkui tviliavo marijos želmens, ir visas oras buvo pilnas kvapios nuotaikos, keis o lyriško troškimo, kurio žmogus nuolatai troška, bet niekados neuri pakankamai. Sintautuose tos lyriškos nuotaikos buvo dar daugiau. Mažas takelis vedė mane į kapines. Betgi eidamas žilirėjau į tuos vaizdus, i tuos veiksmius, kurie sukelia sielos nerimą ir iš ko pirmiausia gimsta giesmės, dainos ir raštai.

Kur tu, mylimas dainiai, norėjau klauti, drauge su lietuviška daina, be aš žilirėjau į akmeninį kryžių, kur ant šono buvo gražios eilėraščio stygios, tačiau jos skambėjai liudnai, nuoširdžiai ir labai paetiškai, taip, kaip paminėtas ketureilius“.

Prano Vaičaičio nusipehlė pilno raščių rinkinio ir platesnės biografijos, o taip pa, kai tiki aplinkybės leis, ir paminklo, kuriuo jau buvo susisirūpinę Sintautiečiai, tačiau prie kurio mielai prisidėtų ir visa Lietuva. Ir an to paminklo, turbūt, nebūt geresnio parašo, kaip „Būki, mūs krašte, laimingas“.

Kauno Teatras pradeda naujaji sezoną

Prieš kurį laiką Kauno Miesto Operos, Dramos ir Baletto Teatras pradėjo ruoštis ateinančiam sezonui, kuris pradedamas šiandien. Sezonas pradedamas šiek tiek vėliau, nes teatras turėjo kai kurių sunkumų su personalo sukomplektavimu.

Sezoną atidarymo proga Kauno Teatro direktorių operos solistas kapitonas Vl. Ivanauskas pareiškė:

— Bolševikų invazijos metu Kauno Teatras, kaip ir visi Lietuvos teatrai, buvo užterštas iš Rytų atneštomis visiškai mūsų dvasiai sventimomis bolševikinėmis idėjomis. Per opera, drama ir baleta nuo seniai tikrųjų menų mylinčiam ir gerbianti Lietuvos žūrovui buvo brukamas bolševikinis jovalas.

Teatras, toji meno ir tautos auklėjimo šventovė, buvo paverstas bolševikinės agitacijos balaganu, iš kurio turėjo sklisti „tautinė forma ir internacinalinė turiniu“ aziatiškė kultūra.

Ruošiantis ateinančiam sezonui, — pareiškė toliau direktorius Vl. Ivanauskas, — turėjo būti patikrintas repertuaras, padaryti būtinai asmeniniai pakeitimai ir atlikta visa eilė einamojo darbo.

Kauno Miesto Teatras sezona pradės puikia, monumentalia Wagnerio opera „Tannhäuseri“. Be to, pirmoje sezono pusėje numatomai parodytas šias operas: Verdižio „Aida“, „Traviata“, „Rigoletto“, „Otello“; Wagnerio — „Lohengrina“, Gounod — „Fausta“ ir kt.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

(v.)

VIENAŽINDŽIO RAŠTU RINKINYS

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

VILNIAUS PEDAGOGINIO INSTITUTO PRANEŠIMAS

Institute darbas pradedamas spalio mėn. 1 dieną.

II kurso egzaminai bus rugsėjo mėn. 24–30 dienomis.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Baletas atnaujina ir ruošiasi parodoti žūrovui visą eilę vertinčių dalykų: „Gulbių ežera“, „Raimondą“, „Miegantą gražuolę“, „Don Kichotą“.

Teatro repertuare numatomi taip pat operetės spektakliai, kuriuos mūsų žūrovai labai mėgsta. Vilniuje, kiek patinka, numatomai suorganizuoti lietuvių operetės teatrai. Kauno Teatras, kuris tuo tarpu yra vienintelis teatras Lietuvoje, kuriame yra opera, drama ir baletas, glaudžiai bendradarbiaus su Vilniaus, Šiaulių ir Panevėžio dramos teatrais, pasikeisdamas su jais spektakliais. Be to, kiek tat bus galima, lankys kitus Lietuvos miestus, kuriuose nėra nuolatiniai teatrai.

Vokiečių rašysenos reforma

Rygoje leidžiamas vokiečių laikraštis „Deutsche Zeitung im Ostland“ vienam savo pastaruju numeriu praneša, kad vokiečių mokyklose bus mokoma naujos rašysenos. Iki šiol mokiniai turėjo mokytis aštuoneto abėcėlio — vadinančių „vokiečių“ ir „letynų“ spaudos ir rankos rašto pavyzdžių. Dabar vokiečių mokyklose išvedamas vokiečių normalusis spaudo rašto pavyzdys ir vokiečių normaloji rašysena. Visa tai pasiekti bendromis aukštūjų mokymo pareigūnų ir vokiečių nacionalsocialistų mokytojų sąjungos pastangomis. Dabar bus žūrima, kad besimokant rašto lengva būtų pradėti rašyti arba kad beraštant lengva būtų išmokti skaiti. Tuo būdu tarp spaudos ir rankos rašto atsianda didelė panėybė. Pagaliau, nustatytos tokios spaudos ir rankos rašto raidės, kad ir greit rašant jos lieka aiškios, nors kiekvieno asmens rašysena pasileika savita.

Vokiečių normalusis rašto pavyzdys yra labai artimas lotyniškajam spaudo ir rankos raštui, kuriam, kaip laikrastis pažymi, savo itakos yra padares vokiečių raštai. Vokiečių švietimo ministerio aplinkraštyje yra nurodyta, kad pradedant mokytis rašyti reikia mokyti, kad raiðės būtų pasvirusios 75–80 laipsniu į dešinę. Nukrypimai galimi til tam tikrų atvejais. Pagaliau, nebebudingas lieka ir raidžiu suvilkimas, kurio anksčiau buvo būtina reikalaujama. Apskritai, dabar bus kreipiama dienės į rašymo mokslo dėmesys, neigu iki šiol.

Toks spaudos ir rankos rašto suvenodinimas, kaip pažymi laikrastis, turės išugdyti greitą, gera, aiškia, išskaitomą rašysena.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar priimami iki š. m. rugsėjo mėn. 29 dienos.

Valst. Leidyklai visa eilė veikalų yra pasiūlę išvairūs lietuvių autorai iš originalios literatūros, o vertėjai yra numato išversti iš grozinės vokiečių literatūros, ypačiai naujuojų žymesnių vokiečių autorių veikalų.

Antano Vienožindžio šimto metų giminimo sukaktuvio proga rūpinamaisiai, kad būtų išleistas pilnas Vienožindžio raštu rinkinys su platičia biografija ir kūrybos apžvalga.

Nauju studentų sveikatos tikrinimas — 28–30 dienomis.

Prašymai ištoti į Instituta dar

KRONIKA

SUMAŽĖJO GAISRŲ SKAIČIUS
Iškrausčius žydams i Vilijampole, Kaune sumažėjo gaisrų. Paprastai žydi su ugnimi elgavosi neatsargiai, nesirūpindavo laiku išvalyti kaminus, neprižiūrėdavo pastogiu bei palėpių ir t. t. (v.)

PAMALDOS EVANGELIKAMS

S ekmadienį, rugpjūčio mėn. 21 d., 10 val. 15 min. Kauno Ev. Luterionų bažnyčioje (Prieplaukos krantos Nr. 45) bus pamaldos su Šv. Komunija lietuvių kalba.

Pamaldas laikys Žeimelio Ev. Luterionų par. klebonas senj. E. Leijeris.

KINO TEATRAI

nuo pirmadienio — rugpjūčio mėn. 22 d., paketėse seansų pradžios laikai. Vienoj 5 ir 7 val., dabar visuose kino teatrueose seansų pradžia bus 6 ir 8 val.

1224(1)

ATIDAROMAS KINAS „AUŠRA“

Nuo pirmadienio — rugpjūčio 22 d., atidaromas kino teatras „Aušra“ (Aušros g. Nr. 14). Taigi kita savaitę pradės veikti visi Žaliakalnio kino teatrai.

1224(1)

DAR PRIIMAMI MOKINIAI I KAU NO I AMATU MOKYKLA

I. Statybos skyriuje mokoma muro tinkavimo, betono, gelžbetono, teracco, dirbtinio granito, natūralaus akmenės, dirbtinio marmuro, gipso darbų.

II. Odos skyriuje yra du poskyriai, edos puošmenų ir stambios odos.

Odos puošmenų skyriuje — moko-

I LAISVE

Redakcija — Duonelaičio 24, tel. 21414, 20520 ir 20530.

Administracija — Mickevičiaus 28 (medinis namelis), tel. 26375, 22430.

ma dirbtini rankinukus, pinigines portfelius ir kt. odos puošmenų darbus; stambios odos poskyriuje mokoma gaminti pakinktus, kariuomenėi naudingas reikmenis ir kt. praktiskam gyvenimui dalykus.

III. Keramikos skyriuje mokoma gaminti namų apyvokos indai — duobens, lėkštės, puodai, servyzai — kaval, pienui, alul, vynui ir kt., įvairios vazės, peleninės, rašalinės ir skulptūriniai dirbiniai; fajano bei porcelano masės įvairūs dirbiniai. Kokliai, drėkiniai valai, plynėlis sienuoms ir grindims išskloti, dekoratyviniai ornamentai statybos puošti, terakotiniai antkapiai, dekoratyvinės laukų vazos ir kt.

IV. Knygrišystės-kartonažo skyriuje mokoma knygrišystės ir kt. kartonažo darbu.

I mokyklą priimami asmens nejaunesni 14 metų amžiaus, baigę nemaziau IV skyrius pradžios mokyklos.

I keramikos, odos ir knygrišystės skyrius primamos ir mergaitės.

Mokslo teisiasi 3 metus, stojant prie prašymo reikia pridėti:

1. Išeito mokslo pažymėjima,
2. Gėmimo metrikų ištrauka.

Mokslo pradžia rugpjūčio mėn. 15 diena.

1215(1)

KAUNO SUAUGUSIU INSTITUTE

ATIDAROMAS NAUJI SKYRIAI:

I. Bendro lavinimosi sk. gimnazijos kursui išleisti

II. Administracijos skyrius su specialybėmis:

1. organizacija bei vadyba
2. raštvedyba
3. buhalterija

4. mašinraštis ir stenografiija.

III. Namų ūkio skyrius su dėstomais dalykais: namų ruoša, vaikų auginimas bei auklėjimas, šeimos psychologija.

IV. Agrotechnikos skyrius su dėstomais dalykais: agronomija, sodo- ninkystė, daržininkystė, bitininkystė,

1215(1)

Ieškoma pirkti sidabrinė lapė. Siūlyti šio laikraščio adm-jai. Nr. 1122.

1210(1)

Jei išvengti ka nors reik, i Sapiegos 6 eik. Vertimų biuras „Plunksna“ verčia i vokiečių kalba prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf. 23727.

1223(15)

Reikalinga ateinanti tarnaitė. Kreiptis iki 13 val. Gražinos g-vė 32 nr.

1221(1)

Reikalinga tarnaitė, mokanti gėri virčių ir savarankiškai šeimininkauti. Atlyginimas geras. Pageidautinos rekomendacijos. Kreiptis nuo 7—8 ir 17—19 val., Rūtu g. 3, bt. 2, telef. 28-029.

1220(1)

Kauno I valst. amatu mokykla reikalingas prityres knygrišystės darbams mokytojas ar instruktorius.

Prašymą ir visus pažymėjimus siusti mokyklos direktoriaus vardu, Kaunas, Gedimino g-vė Nr. 12.

1214(1)

2 Pol. Hauptwachmeister suchendringend ein moebliertes Zimmer, nahe Deutsches Postamt, eventuell mit voller Verpflegung. Tel. Anruf: 25317.

2 Pol. vyr. vachtmistrai ieško skubiai mebluoti kambari netoli Pasto Istaigos, eventualiai su visu išlaikymu. Skambinti tel. 25317.

1213(1)

Dras V. BENDORAVIČIUS
Nervų ir vidaus ligos.

Duonelaičio g-vė 14, but. 2.
Prima ligonius nuo 10—13 val.
ir nuo 4—6 val. p. p.

1212(1)

Reikalingas prityres mechanikas slūvimo ir mezgimo mašinom. Atlyginimas geras, darbas pastovus.

Kreiptis į bendrovę „MEZGINYS“, Savanorių pr. 152.

1189(2)

Reikalingas prityres mechanikas slūvimo ir mezgimo mašinom. Atlyginimas geras, darbas pastovus.

Kreiptis į bendrovę „MEZGINYS“, Savanorių pr. 152.

1189(2)

D E M E S I O !

Pirkšiu kambario bufeta, krautuvės bufeta, elektrinę krošinę arba plyteli, radio aparata ir vonia. Siūlyti: Savanorių pr. 142, bt. 1. Telef. 22481. A. Kaušakui.

1178(2)

Valdininkas ieško su baldais ir atskiru jėjimui kambario Vytauto pr., gelež. stoties ar Karmelitų rajone. Pranešėjui už priimtina pasiūlyma atlyginis. Pranešti Vyduno Al. 25, telef. 22520.

1172(2)

200 rublių gaus tas, kieno nurodymu jaunas ūferis gaus darbo ant sunkevižimo ar lengvos mašinos.

Siūlyti: Savanorių pr. 143 Nr. but. 2, II aukštasis.

1103(5)

I Laisvė skelbimų kainos: darbo ieškantiems Rub. 2,—; darbo išlantiems Rub. 10,—; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai Rub. 15,—; valdinių ir prekybinių istaigu skelbimai 1 petito eilutė 4 rub. Adresas: Kaunas, Mickevičiaus g. Nr. 28, tel. 26375. Administracija atdara nuo 8 iki 18 val. Spausdina „Žaibo“ spaustuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

gyvulininkystė, pienininkystė, paukštininkystė, žuvininkystė ir kt.

V. Atskirai specialybės skyrius, su pagal reikala ir klausytoju pageidavima nustatomis specialybėmis.

Klausytojai registruojami ir informacijos teikiamos iki 1941. IX. 30 Instituto raštinėje (Laisvės al. 43) darbo valandomis. Mokslo teisės 8—24 mén. (pagal specialybę). Mokesčiai už mokslo RM. 2,50 mėnesiui. Mokslo pradžia apie X. 1.

Šiemis dalykams ir lietuvių bei vokiečių kalboms reikalingi aukštūs kvalifikacijos dėstytojai. Atlyginimas iki RM. 1,50 už darbo valandą.

Direktorius

BUV. KAUNO IX VIDURINĖJE MOKYKLOJE,

Rotošas 12, (Jėzuitų namuose) atgaivinta senojo GIMNAZIJA. Prie gimnazijos veikia bendarbutis. Mokiniai dar priimami.

RADIJO PROGRAMA

SEKMDIENIS, IX. 21.

6.00 Malda, dienos mintys. Rytinis koncertas; 7.00 Žinios vokiečių kalba; 7.15 Žinios, pranešimai, tolimesnė dienos programma; 7.45 Tarpinė muzika; 8.00 Patarimai ūkininkams; 8.15 Pučiamuju orkestro koncertas. Dirigentas Bronius Jonušas; 9.15 Žinios; 9.30 Čaikovskio IV simfonija; 10.15 Pamaldo iš Arkikatedros-Bazilikos; 11.30 Liaudies dainos; 11.45 Raudonasis teroras Aukštaitiūose. (A. Merklio pasakaita); 12.00 Varpu muzika iš Karo muziejaus. Žinios, tolimesnė dienos programma; 12.20 Tarpinė muzika; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Vidurinės koncertas (Transl. iš Vokietijos); 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 Popietinis koncertas (transl. iš Vokietijos); 15.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių per-

trauka iki 16.00 val.; 16.00 Vaikams: I švies...; 16.30 Valandėlė ūkininkėms; 16.45 Dainuoja sol. A. Satkūnas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.15 Žinios, pranešimai, tolimesnė dienos programma; 7.45 Tarpienės muzika; 8.00 Patarimai ūkininkams; 8.15 Pučiamuju orkestro koncertas. Dirigentas Bronius Jonušas; 9.15 Žinios; 9.30 Čaikovskio IV simfonija; 10.15 Pamaldo iš Arkikatedros-Bazilikos; 11.30 Žinios, programo rytdienai; 12.00 Šuberto dainos. Dainuoja sol. A. Binkevičiūtė; 20.45 Prano Vaiciičio 40 metų mirties sukakčiai; 21.00 Saloninio orkestro koncertas, dalyvauja sol. G. Matulaitytė; 22.00 Žinios vokiečių kalba, po ju — Žinios lietuviškai. Šokių muzika; 23.00 Programos pabaiga.

PIRMADIENIS, 22. IX.

5.00 Malda, dienos mintys. Rytinis koncertas; 6.40 Mankūta. Vadovauja K. Marijonienė; 7.00 Žinios vokiečių kalba;

7.15 Žinios, pranešimai, tolimesnė dienos programma; 7.45 Koncertas; 8.15 — 9.15 pertrauka; 9.15 Žinios; 9.30 Koncertas; 10.10 Mokslų įvaizdybės; 10.30 Koncertas; 11.00 Vaikų literatūros pradininkas ir kūrėjas Pranas Mašiotas; 11.45 Liaudies dainos; 12.00 Varpu muzika iš Karo muziejaus. Žinios, tolimesnė dienos programma; 12.20 Tarpinė muzika; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Vidurinės koncertas (translaciija iš Vokietijos); 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 Popietinis koncertas (translaciija iš Vokietijos); 15.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsu parašas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.15 Žinios, laikraščiu naujienos, pranešimai; 17.45 Simfoninių koncertas; 19.00 Pranešimai iš fronto. Vyriausios vokiečių karų vadovybės pranešimai ir Žinios vokiečių kalba; 20.15 Žinios, programo rytdienai; 20.30 Vokiškai lietuviams; 20.45 „Algimanto“ autorius Vincas Pietaris; 21.00 Išstraukes iš operų; 22.00 Žinios vokiečių kalba, po ju — Žinios lietuviškai. Šokių muzika; 23.00 Programos pabaiga.

Ponai Onai Gerdvilienė, dukrelei ir sūnumas gilioje liudėsio valandoje,

ADOLFUI GERDVIΛIUI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reikšia

Akc. B-vė „GerMaPo“ tarnautojai ir darbininkai

Akc. B „GerMaPo“ tarnautojai ir darbininkai

Mūsų teatrai

Šiandien Kauno Miesto Teatras pradeda savo sezona. Netrukus jis pradės ir dar kitį 3 Lietuvos teatrų. Tai tikrai džiugus reiškinys, atsimenant, kad gyvename karo metą, kad vos tik trys mėnesiai, kai ir pro mus praužė karo viesulas. Prieš keletą dienų pradėjus darbą mokykloms, o dabar ir teatrams, galime būti tikri, kad mūsų kultūrinis gyvenimas nesustos vietoj, bet gražiai rutuliosis toliau, eis pažangos keliais.

Ypač turime tinkamai ivertinti mūsų teatru veiklą. Juk teatras lietuvių tautos gyvenime ir tautinės samonės stiprinimine suvaidino labai reikšmingą vaidmenį. Užtenka tik prisiminti anuos prieškarijus laikus. Tuomet vadinamieji „lietuviški vakarėliai“ buvo lyg šventės, i kurias suplaukdavo daugybė žmonių. O tokius „lietuvišku vakarų“ tuomet kasmet vis daugėjo. Nuo pat pirmojo viešo spektaklio Palangoje 1899 m. iki pat Didžkaro ir 1917 m. revoliucijos tokiuose teatraliai plačiai veikė visoje Lietuvoje ir didesnėje Lietuvos kolonijoje tuometinėje Rusijoje: Petrapily, Maskvoje, Odesoje, Rygoje ir kt.

Jie ne tik suburdavo lietuvius į kūrīvą, suteikdavo kultūringu pramogų, bet jie padėjo pagrindą ir vėlesniems, pokariniamis mūsų teatrams, nes parengė aktorių, davė pradžią mūsų dramaturgijai. Ju deka pokariniais laikais mūsų teatras jau tvirtai atsistojo ant kojų. Žinoma, jo darbo sąlygos ir uždaviniai jau buvo kitoki. Tačiau reikia pasakyti, kad mūsų teatras visuomenės nepvylė: mūsų opera ir baleto pasiekė tikrai aukšto meninio lygio. Tai pripažinta ir svetimis kritikai.

Visa laiką buvo aktualus savios dramaturgijos, savo repertuaro reikalas. Tal buvo nuolatinė mūsų teatralų rūpesčiu tema. Per praėjusius 20 metų ir toje srityje jie ir ne per daug, tai vis dėlto ir nemaža pasiekta: turime keletą originalių operų, vieną kita baleta ir nemaža dramų bei pjesių. Nors ir sakoma, kad ginklams žvargant, mūzos tyli, tačiau reikia tikėtis, jog mūsų muzikai ir rašytojai, dabar dar aktyviai surus kurti: pastarieji ir šie metal teikia daug naujų temų. Tautos išsilaisvinimas iš balsios bolševikinės vergijos tikrai duos naujų impulsų. Dabar 4 teatrams reikės dar didesniojo repertuaro.

Siemet mūsų teatrai darbą pradeda vėl naujose sąlygose, kurios, gal būt, turės savus reiškavimus. Tačiau mes tikime, kad glaudūs viusuomenės ryšiai su teatrais ne tik nenutraukti, bet pasidarys dar tamprėsni. O mūsų teatrai ypač turėtų atkrepti dėmesį į entuziastiškiausius jų gerbėjus — provincijos gyventojus: moksleivius, ūkininkus. Juk su kokiu nepaprastu entuziazmu sutinka mažesnių miestelių gyventojai ir apylinkių ūkininkai pas juos gasto liuoti atvykusi teatra, gerai žino visų aktoriai, kurie teko tokiose vietose vaidinti. I tokius spektaklius ūkininkai su šeimomis suvažiuoja net iš keliolikos kilometrų spindulio apylinkės. Tiesa, daug kur provincijoje dar nėra tinkamų tam tikslui salių, bet vis dėlto anksčiau provincija mūsų teatru buvo per mažai lankoma. Dabar, esant 4 teatrams, gasto liuoti provinciją turėtų būti dažnesnės ir lankoma kek galima daugiau vietų.

Anksčiai beveik kiekvienam Lietuvos miestelyje prie šalių būrių ar jaunimo organizacijų skyrių buvo teatro sekcijos — mėgėjų aktorių būreliai. Jie taip pat atlikdavo nemažą kultūrinį darbą: per metus surengdavo po keletą spektaklių. Žinoma, daugumoj atveju meniniu vertbiu tokiuose jų pastatymose nėra ko ieškoti, nes tai daugiau kultūringos pramogos. Tačiau didesnėse miestuose būdavo ir gana stiprių tokų mėgėjų aktorių kolektūvų, kurie graziai pastatydavo vertingų veikalų. Bolševikų valdymo metu visų tokiu mėgėjų aktorių būreliai veikimas turėjo sustoti, nes, be propagandiniu bolševikiniu šlamštu, nieko kito vaidinti nebuvavo galima. Nenuostabu, kad per metus taip buvo apmires vienas Lietuvos gyvenimas: tuščia, nukurta visur. Dabar tas gyvenimas jau atgyja. Tebus šio darbo pradžia žanga i naują našaus kūrybinio darbo epocha.

Aštros kurstymas prieš vokiečius Argentinoje

Paslepota jankių imperializmo itaka Pietų Amerikoje

BUENOS AIRES. IX. 19. Spaudoje pasireiškė kurstymai prieš vokiečių ambasadorių von Thermanną toliau dar paastrėja. Savo ligšioliniai kurstymais prieš vokiečius žinomas laikraštis „Critica“ vėl puola Argentinos vyriausybę, priklaudamas jos nepakankamai energingą laikyseną.

BERLIN. IX. 19. Prie nusistatymo dėl kurstymo prieš vokiečius ir vokiečių diplomatine atstovybę Argentinoje kompetentingi vokiečių organai neturi nieko nei pridėti, nei atimti. Nurodoma tik, kad jau seniai pasireiškės susilaikymas vargu besas reikaltingas ir vokiečių spauda turi progos ir iš savo pusės pasisakyti apie šiuos nedžiuginančius įvykius. Nauja simptomą vadinamai politiniai sluoksniai jūriū tame fakte, kad daug Argentinos parlamento atstovų, kuriuos Vokietijos pasiuntinys Buenos Airese buvo nurodes kaip nedalyvavusius balsavime dėl prieš vokiečių diplomatine atstovybę nukreiptu nutarimui.

dabar tyčia pareiškia, kad jie už tuos nutarimus balsuo-

Tai, pagal šiandien Reicho sostinėje girdimus pasiakymus, yra pažymėtina irodyti tam, kokiam terore dabar yra atsidūrė net ligi šiol buvę protinė Argentinos sluoksniai. Tuo jie pripažsta, kad jie turi pūsti į tam tikrą dūda, jei jie nenori turėti įvairių nemalonumų. Taigi matyti, kaip smarkiai jau pasireiškia Argentinoje prieš kai kuriuos kraštus bei rases nukreiptos įtakos. Belmontės įvykis, be abeo, buvo pamoka ir didesnės anot kontinento valstybėms. Argentinos vyriausybės reikalas turėtų būti — spresti, kaip tokia situacija apsišenkama su Argentinos suverenumu.

BUENOS AIRESAS. IX. 19. Žinomis iš La Pazo, Bolivijos užsienių reikalų ministerijoje įvykiai ambasadorių konferencija, kuriuoje dalyvavo Argentinos, Brazilijos, Cilés, Peru ir Paragvajaus diplomatiniai atstovai. Užsienių reikalų ministeris Ostria Gutierrezas visiems diplomatiniams atstovams ištekė vienoduo turinio notą, kurioje

Bolivijos vyriausybė nurodaria pasiūlymas kai mynėse valstybėse,

kuriomis siekiama sėti nesusipratimus su Bolivijs. Greičiausiai tokiai propagandai varę elementai, kurie yra priešingi demokratiniams režimui ir nusistatę prieš Panamerikos solidarumą. Nota remiasi Argentinos, Cilés ir Peru spaudos pranešimais. Tenka palaukti, kol paaiškės, kiek tas įvykis yra susiję su Jungtinės Valstybių daroma įtaka Pietų Amerikos Valstybėms.

BERLIN. IX. 19. „Deutsche Diplomatisches Politische Korres-

pondenz“, nurodydamas, kad Pietų Amerika yra svarbiausia Jungtinės Valstybių karinės politikos sritis, pabrėžia, jog krentas į akis faktas, kad

JAV imperializmo įrankis tapo ne tikai silpnesejį kraštą bet ir didžiosios Pietų Amerikos respublikos.

Tose respublikose turinti būti pamiršta ir net atmesta išgai išbandyta draugystė su Vokietija. Ir ten nuolat įvyksta suėmimų, nors neturima jokių priešvalstybinio veikimo irodymo. Parlamentinių komisijų keliu panaudojamos

klastojimo ir šmeižimo priemonės, siekiant privesti įtempimą iki ne-pakenčiamų ribų. Šmeižtiskais užgauliojimais vokiečių diplomatai, kuriems prikišamas labdaros tikslams surinktu pinigų išeikvojimas, norima tarpusavio nuodijimo procesą privesti prie sekmingo galo.

Visi šie su sena draugyste visiškai nesuderinami atsikimai ir simpomatici aiškiai atskleidžia, kas yra kaltininkai. Tai yra tokie žmonės, kurie už atitinkamus patarnavimus sutinka būti materialiai atlyginami. Laikraštis savo išvedė „pavojingą“ vokiečių įtaką — jis ji ten iš viso nenori pasieksti, — o

čia stengiamasi tokiaiems dėmesiniu nukreipti manevrais užmaskuoti jankių imperializmo išspėlimą.

Sis, kiekvienu atveju, yra geriausiai kelyje per savo penktą koloną išskirti tvirtas pozicijas Pietų Amerikos valstybių savarankiškumo nenaudau.

„SIAURĖS GIBRALTARAS“ Hangoe — sovietinis durklas į Suomijos širdį

Kaip jau iš pranešimų žinome, suomiai ašiems visas tas sritis, kurias bolševikai po trijų mėnesių 1939/40 m. žemos karos buvo užgrobe, išskyrus tik Hangö pusiasalį. Bolševikai ten dar tebesilaiko, bet, žinoma, netrukus bus iškrapstytai ir iš tos stipriai išvirtintos ir pačios gamtos apsaugotos vietas. Kas gira tas Hangö, kuris taip dažnai buvo minimas per sovietų suomių pasitarimus prieš aną žemos karą ir kurį taip troško pasigrobtį bolševikai?

Reikia pasakyti, kad Hangö tikrai yra svarbus strateginis punktas, netuščiai vadintinas „Siaurės Gibraltaru“. Del to mažo žemės sklypelio per ilgus amžius nemaža krauso išlieta.

Kaip du kampinių stulpai prie Suomijų lankos angos įsikiša į jūrą vienas prieš kitą esantieji išvirtinimui ir jūros apsaugos punktai:

estu Paldiski (Baltischport) ir suomų Hangö. Vieną nuo kito skirta tik 80 km jūros tarpas. Paldiski nesenai jau pateko į vokiečių rankas, ir bolševikai iš ten turėjo viską pametę išsinėšinti. Abiejų tu tvirtovių uždavinys — atremti kiekvieną prieš bandymą jūra įsiveržti į Suomijų lanką ir į Petrapilio. Nuo Hangö iki Kronštato jūra yra 400, o iki Petrapilio apie 450 km.

Mažas miestelis Hangö — tai jo švediški vardas, suomiai jis vadina Hanko — yra labiausiai į pietus atsiklusiu Suomijos vietovė. Miestelis yra ilgo ir siauro pusiasalio viršūnėj. Siaurausia to pusiasalio vieta teturi tik 5 km plotio, bet už tai jo stuburų sudaro gana žymūs kalvų grandinės.

Kaip tik del šios kalvų grandinės kadaise švedai, kurie tuomet buvo krašto valdovai, susilaikė nemažu-

nepasiekimų. 1714 m., taigi, per Siaurės karą, viena švedų karos laivyno eskadra, saugodamas galimų stipresnių jūros vėjų, rytinėj Hangö pusiasalio pusėj — Udd įmetė inkarą. Tuo tarpu vienam laivui, paties Petro Didžiojo vadovaujamam, Suomijos pietinio kranto gausių šerų saugomam, pavky nepastebėtam priplaukti prie Hangö ir iš patogios vietas pradeti šaudyti į ramiai stovintį švedų laivyną. Švedų laivai nebegalėjo gintis. Ir tuo būdu rusų laivynas susilaikė savo pirmosios lengvos pergalės.

Vėlesnialais carinė vyriausybė netoli Hangö pastatė nedidelį karos uostą Lapvikeną. Tokiu būdu Hangö ir jo strateginė reikšmė, kurią dėl savo geografinės padėties jis būtų galėję turėti, iki paskutinėlių laikų buvo lyg ir užmiršta. Hangö pasiliko daugiau maudyklių miestelių, nors jis taip pat yra vienintelis suomių uostas, kuris žiemą neužšala.

Vis dėlto nežiūrint, kad Hangö uostas žiemą ir neužšala, Suomijos ūkiui jis nebuvę ypatingai reikšmingas. Mat, jis yra per daug tolis nuo svarbiausios Suomijos dalies — Pietryčių, kur susikontravus stambioji suomių pramonė ir daugiausiai yra dirbamos žemės. Už tai Hangö maudyklių, esančių prie plato, baltu smėliu pasipuošusio kranto, buvo plačiai naudojamas. Mat, Suomija, nežiūrint, kad labai ilgus jos krantus plauna Baltijos jūros bangos, paliginti mažai teturi maudykliams patogų jūros krantų. Daugumas jų yra uoloti ir statūs. Todėl į Hangö lankytai važiuodavo netik iš krašto gilumos, bet ir iš sostinės Helsinkio, kuris taip pat stovi prie jūros.

Padėtis visai pasikeitė, kai prieš 18 mén. bolševikai prievara iš suomijų išreikalavo išnuomoti jiems 99 metams Hangö. Hangö gyventojai, kurie būdavo išreikalovali, netoli Hangö pastatė nedidelį karos uostą Lapvikeną. Tokiu būdu Hangö ir jo strateginė reikšmė, kurią dėl savo geografinės padėties jis būtų galėję turėti, iki paskutinėlių laikų buvo lyg ir užmiršta. Hangö pasiliko daugiau maudyklių miestelių, nors jis taip pat yra vienintelis suomių uostas, kuris žiemą neužšala.

Matome, jog programa gali sudominti keliu stiliu sporto mėgėjus. Ypatingo susidomėjimo kelia futbolas Luftwaffe — Feldkommandantur.

Tai iš eilės trečiojo mfnėtų vienuoliukų kova. Pirmaja, pasekmė 3:1, laimėjo Feldkommandantur, antrajai karta — 4:2 — atsigriebė Luftwaffe.

Vadinasi, išvarčių santiukis taip pat lygus — 5:5. Kas dabar laimės, suniku iš anksto spresti. Viena tik aiškiai, kad abi komandos ryžtingai kibis į kova. Atsiminus, kad po savaitės, rugpjūčio 28 d. vokiečių karių rinktinė žals su Kauno futbolo ekipa, šiu rungtynių reikšmę įgyja dar daugiau svorio, nes vokiečių karių rinktinė bus sudaryta iš ši sekmadienių žaidžiančių futbolininkų.

Negalės pro šalį prieiti ir rankinio žaidimui. Šis žaidimas Lietuvos meninai pažiūrėti, kai prieštaravusios karių šioje šakoje, nes, kaip girdėti, netrukus jų lengvateliai nori išmieginti jėgas su mūsiškais.

Lengvatelių pasirodymas taip pat daugiau išvys. Pažiūrėsite, kaip pajėgi vokiečių karių šioje šakoje, nes, kaip girdėti, netrukus jų lengvateliai nori išmieginti jėgas su mūsiškais.

Norėjimo bilietai nėra pigūs, bet, atrode, žiūrovų nestigas.

DVIRATININKAI LENKTYNIAUS 100 KM

Sekmadienį 10 val. Marijampolės plentu įvyksta eilinės Lietuvos dviratių pirmenybės 100 km nuotolyje. Pirmenybės dalyvauja patys geriausi dviratininkai.

Atrodo, tenka laukti neblogu pasekmė, nes paskutiniu laiku dviratininkai kruopščiai ruošosi. Pirmenybės dalyviai renkasi pavalandžiu anksčiau, t. y. 9,30 val. 3-čiai kilometre.

RUDENS TENISO TURNYRAS

Rugsėjo 24 — 28 d. d. Kauno Sporto aikštynėje įvyks rudens teniso turnyras. Turnyre gali dalyvauti visi tenisinkai ir tenisinkės, iki rugsėjo 23 d. užsirašę Sporto 10, II aukštė. Turnyre bus visos penkios varžybos. Pageidautina, kad šiam turnyre dalyvaujančių skaičius ir pradedančių žaidikų, ypač moterų.

Nauja maisto kortelių išdavimo tvarka

Šiuo metu Kauno mieste maitinasi pagal korteles 168.133 asmenys. Per savaitę maisto pagal korteles parduodami maždaug tokie kiekiai: duonos 322 t, miltų 63,5 t, mėsos 31 t, riebalų 8 t, svesto 14,5 t, kruopų 25,5 t, cukraus 7,5 t, druskos 8 t. Be nuolat gyvenančių ir įsiregistravusių Kaune, dar gana daug žmonių atvyksta į iš provincijos, ypač šeštadieniais ir pirmadieniais. Įvykusieji maitinasi pagal vienkartines maisto korteles „Valgio“ užkandinėse.

Nuo rugsėjo 22 d. visiems gyventojams bus išduodamos naujos maisto kortelės, kuriose padaryti tam tikri paketimai taip pat, kad nebūtų galima pasnaudoti senais kuponais. Kortelės visiems gyventojams bus pristatyti į namus. Gyventojai prašomi sužinoi savo gyvenamų kvartalu namų valdytojų kontorose, kada jiems kortelės bus pristatytos. Pageidautina, kad tuo laiku bent vienas šeimos narys būtų namiuose. Asmenys, kurie persikelė į kitus rajonus, taip pat prašomi pasirūpinti, kad tose vietose, kur bus pristatomos maisto kortelės, kas nors jas